

7. Układ moczowy

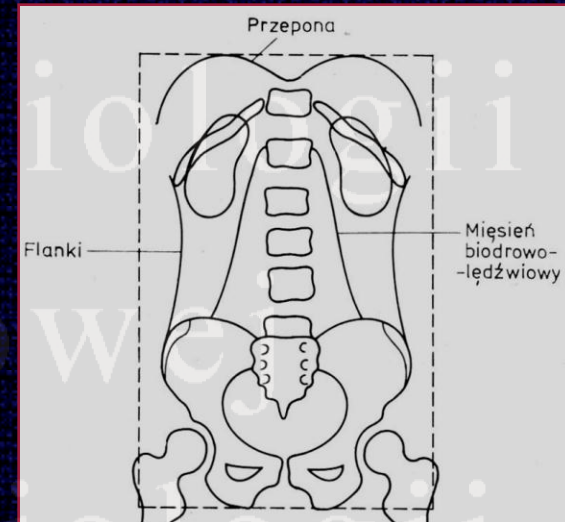
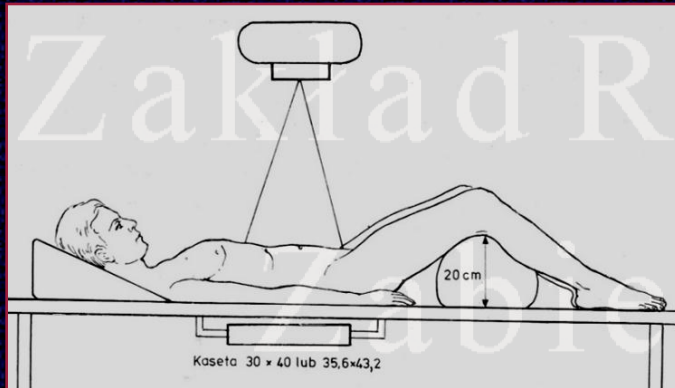
- Nerki
- Nadnercza
- Układ wydalniczy:
 - moczowody
 - pęcherz moczowy
 - cewka moczowa
- Prostata

Metody badania obrazowego

- Zdjęcie przeglądowe rtg
- Badania kontrastowe:
 - urografia / pyelografia
 - ureterografia
 - cystografia / uretrocystografia mikcyjna
- Ultrasonografia
- Tomografia komputerowa
- Rezonans magnetyczny
- Angiografia
- Badania radioizotopowe

Zdjęcie przeglądowe jamy brzusznej (od przepony do spojenia łonowego)

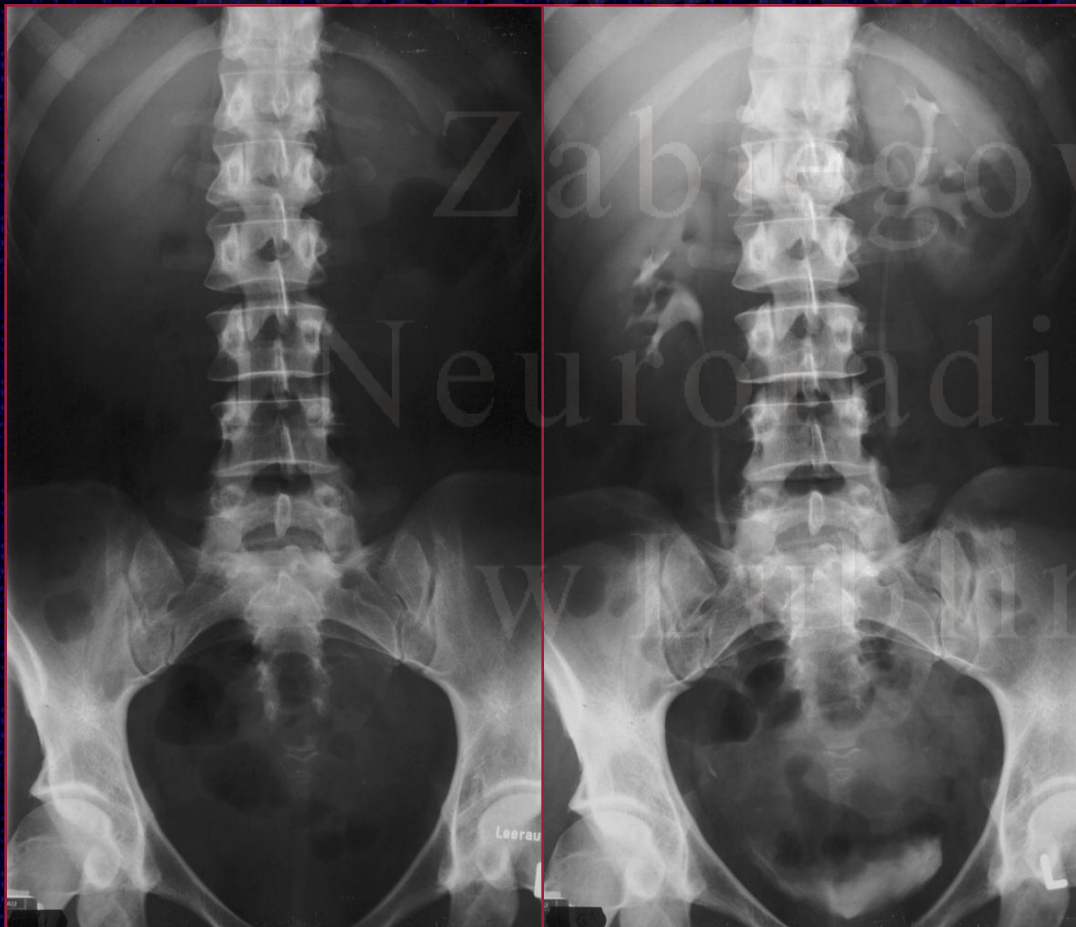
- zarysy nerek, zwapnienia, zarysy mięśni biodrowo-lędźwiowych,
- zmiany kostne, gazy jelitowe (ważne jest prawidłowe przygotowanie pacjenta)

urografia / zonografia

dożylnie podany środek cieniujący
wydzielany przez nerki

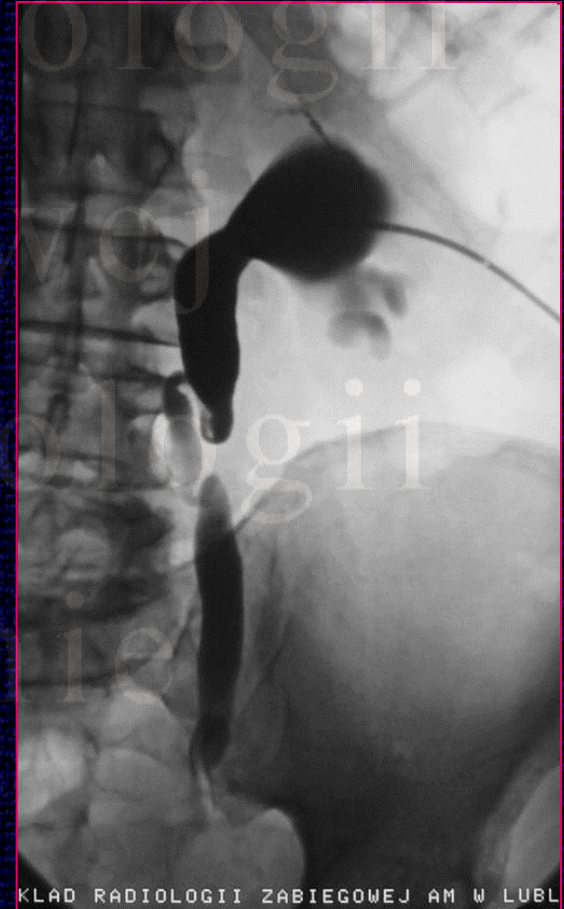
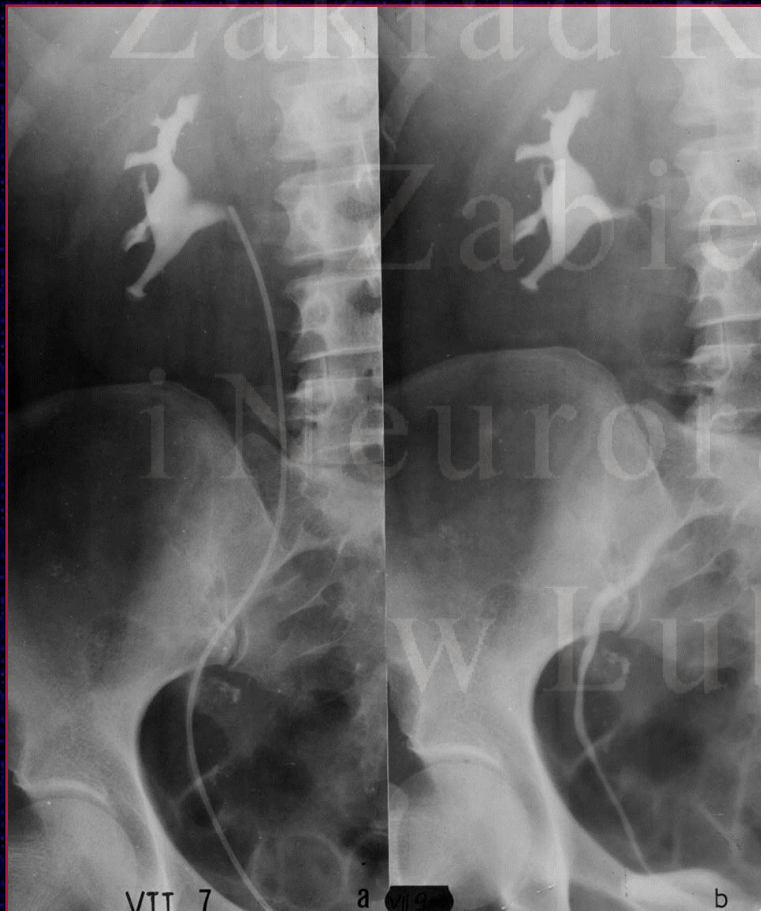
poszczególne fazy „przechodzenia” środka cieniującego:
zarysy nerek, UKM, moczowody

Pyelografia

bezpośrednie podanie środka cieniującego do UKM

wstępująca – cystoskop zstępująca – nakłucie zewnętrzne nerki

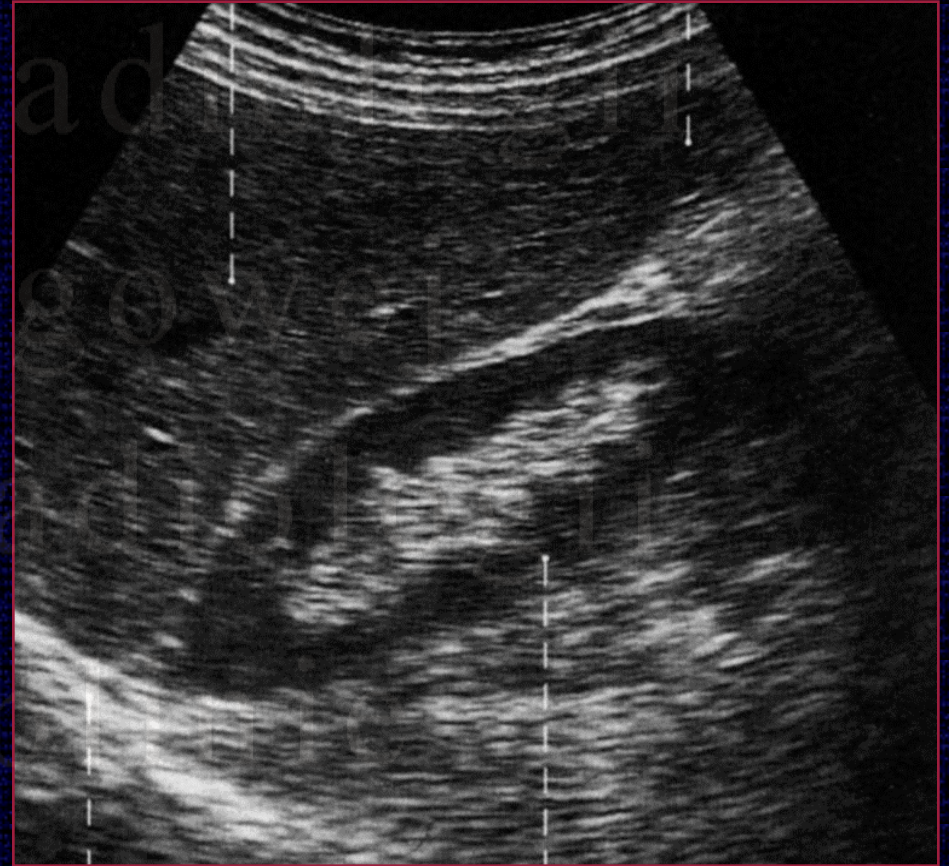
Uretrocystografia (zdjęcia statyczne i mikcyjne)

Środek cieniujący podawany przez cewnik wprowadzony do pęcherza

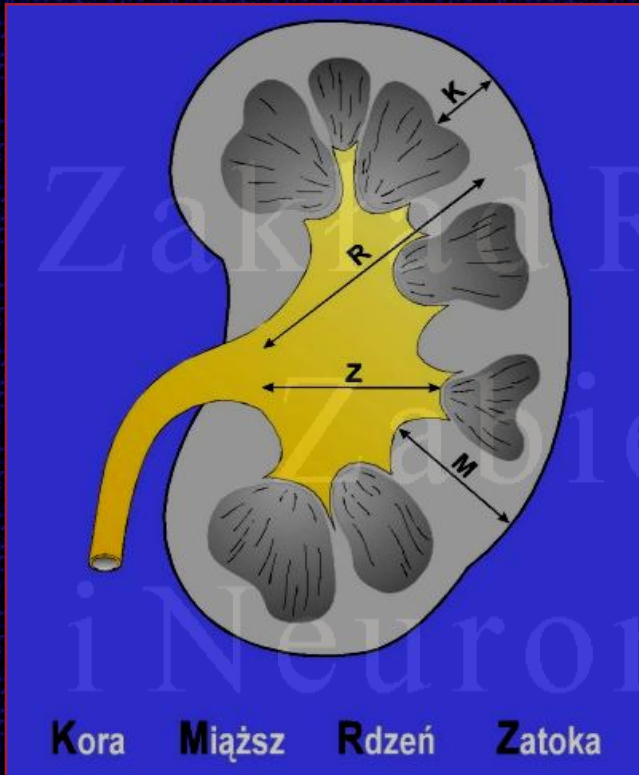

Diagnostyka refluksów, przetok, guzów, uchyłków i urazów pęcherza

Ultrasonografia

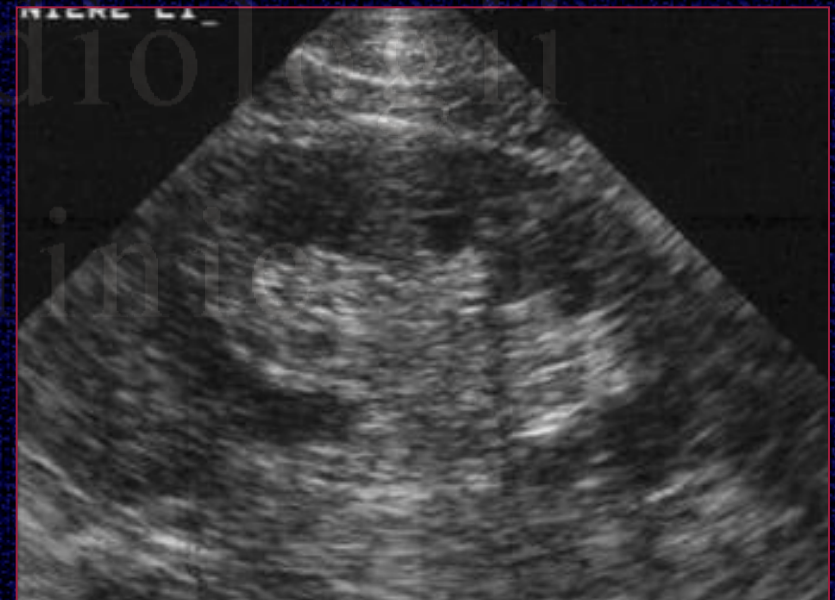
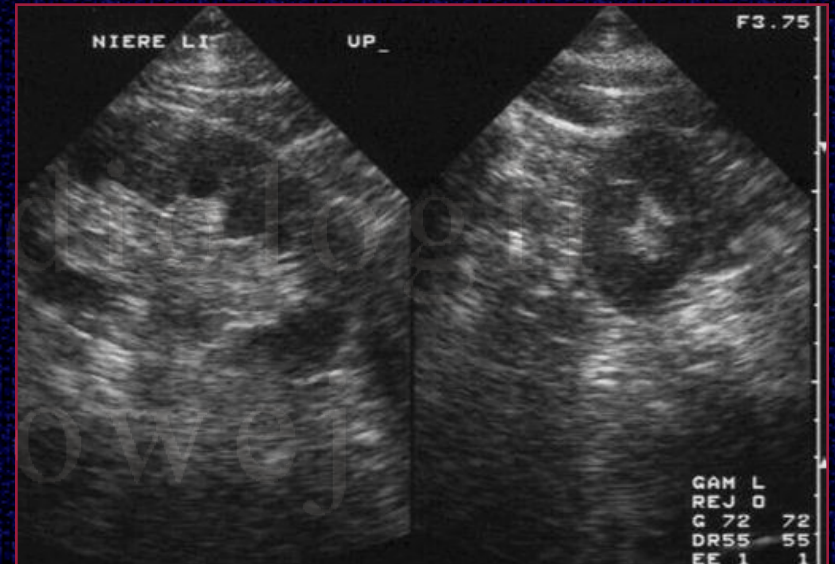

Schemat budowy i obrazy ultrasonograficzne nerek

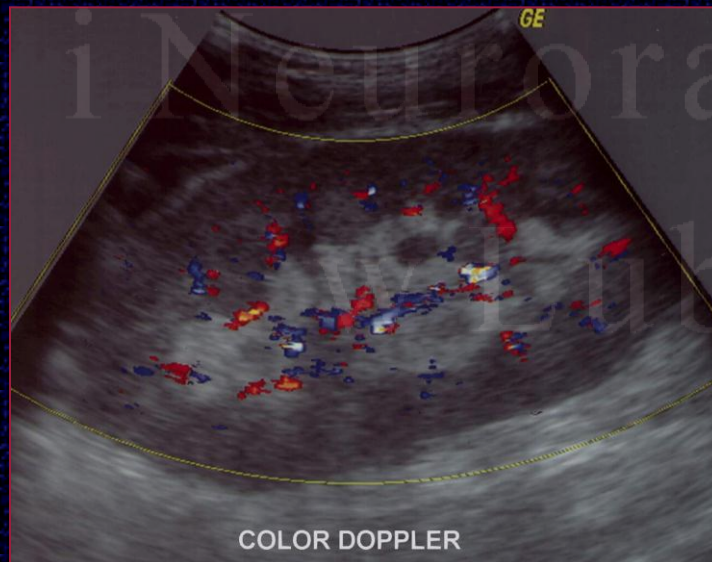
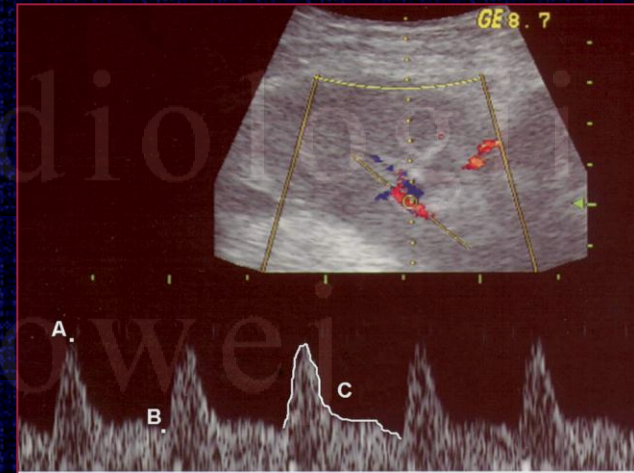
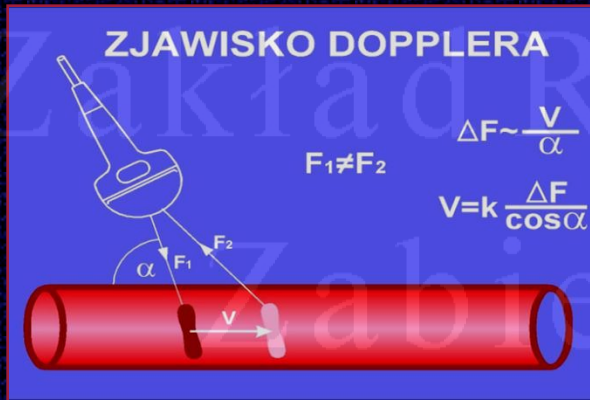
Grubość miąższu nerki zmienia się z wiekiem

młódzież - 15-25mm
po 60 r.ż. - 10mm

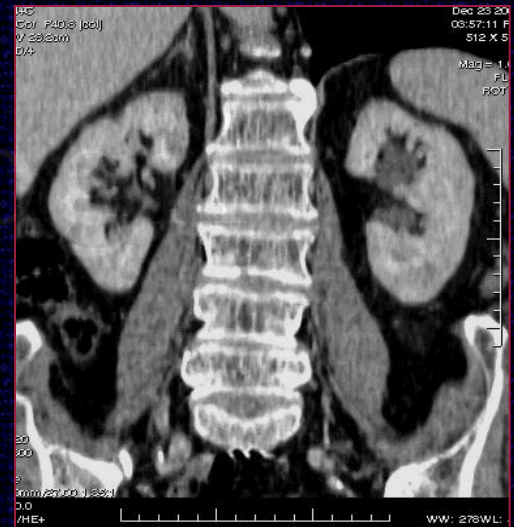
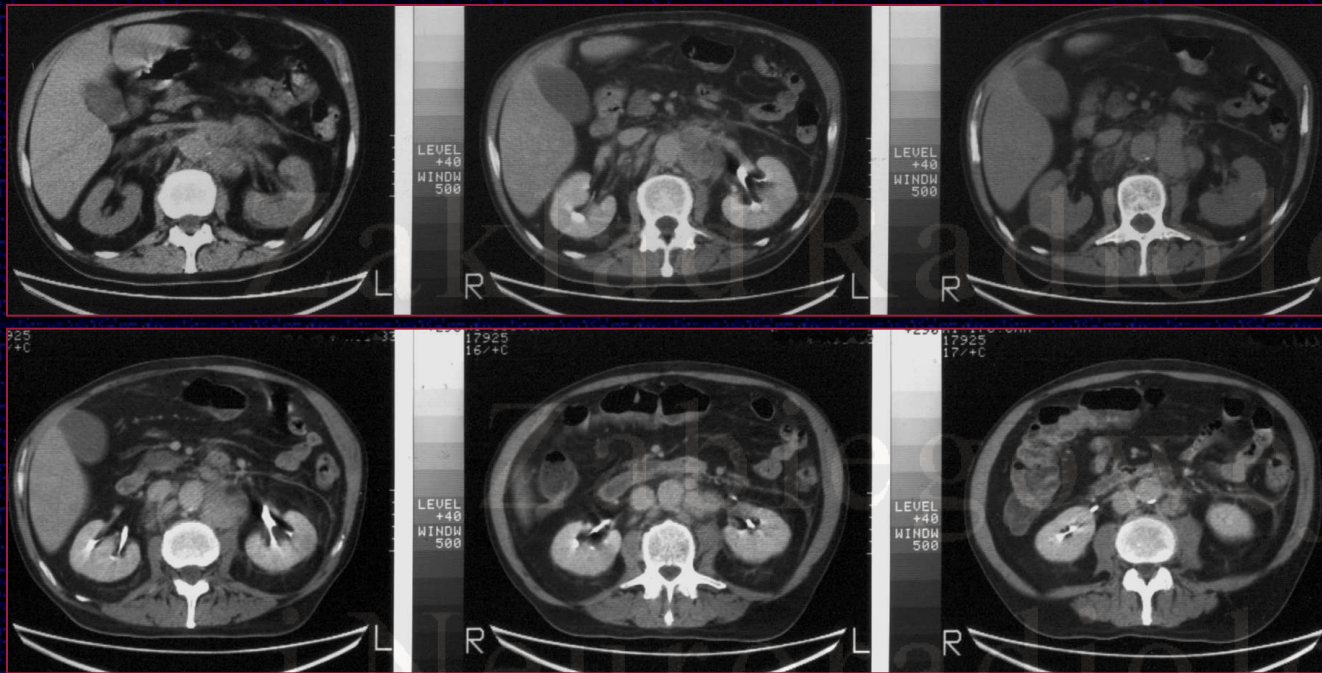

Ultrasonografia duplex Doppler

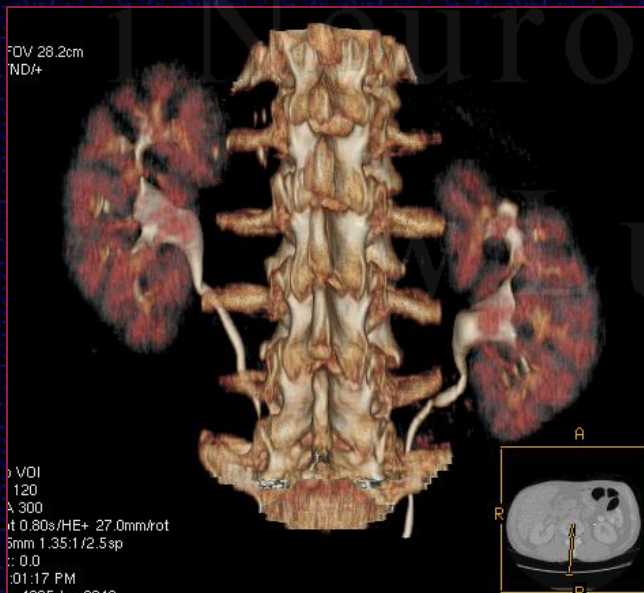
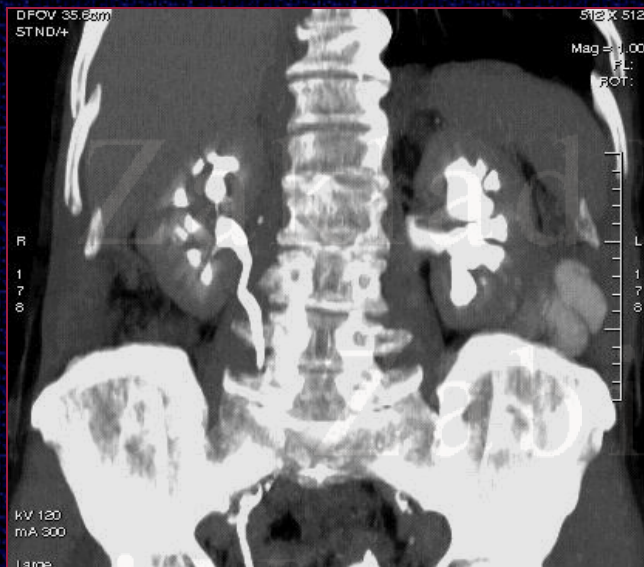
ocena przepływu krwi w nerkach

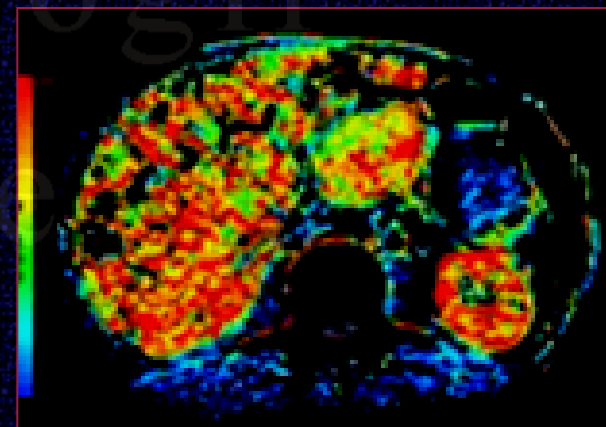
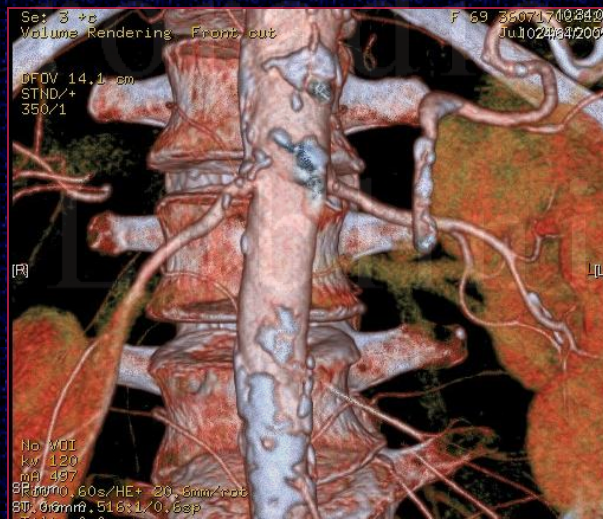
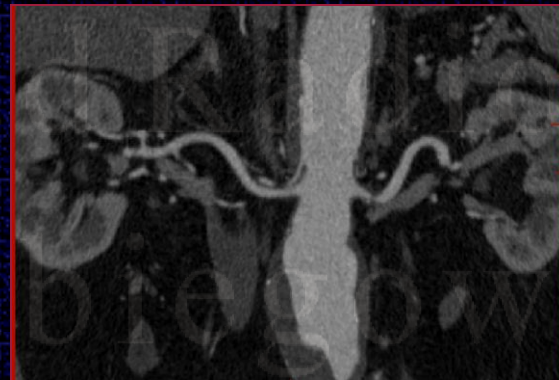
Tomografia komputerowa

TK urografia

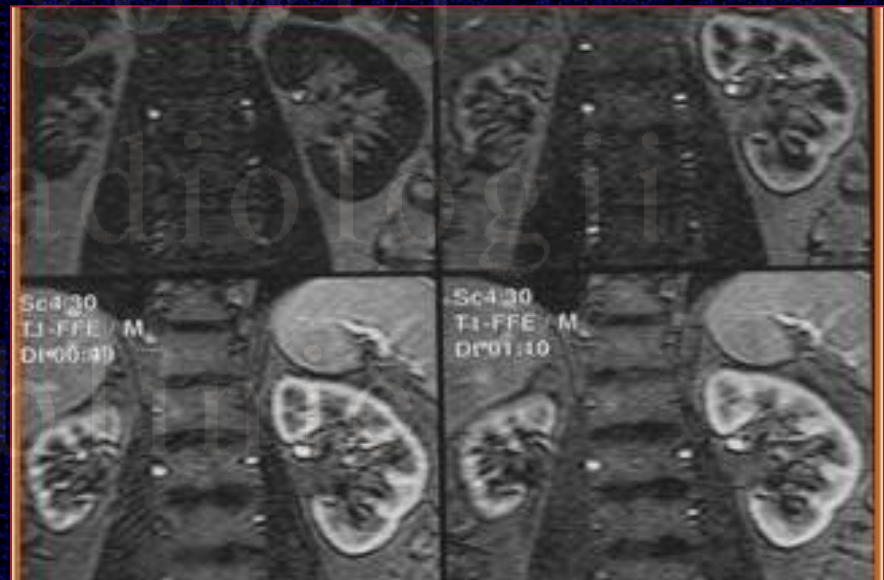

TK angiografia / perfuzja

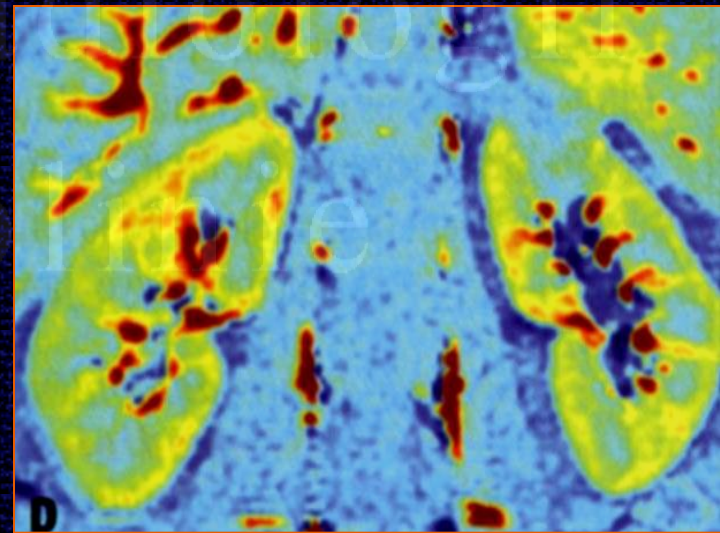
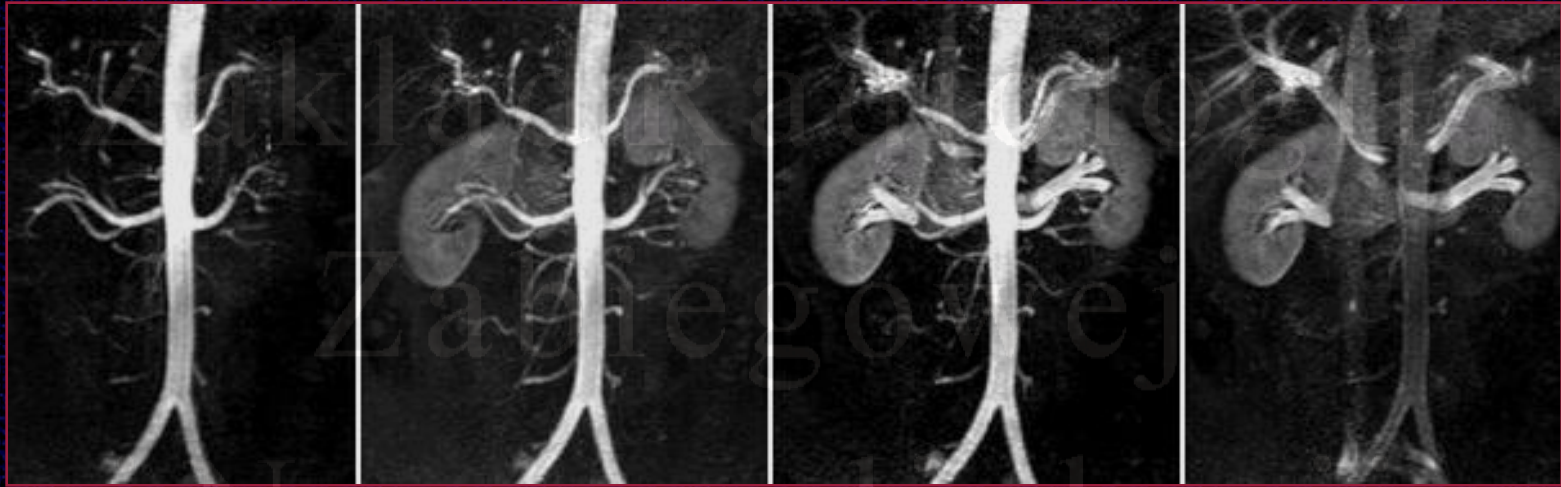
Rezonans magnetyczny

- mniejsza od TK rozdzielczość przestrzenna
- większy kontrast między tkankami
- możliwe różne projekcje
- wskazany u chorych uczulonych na jodowe środki cieniujące

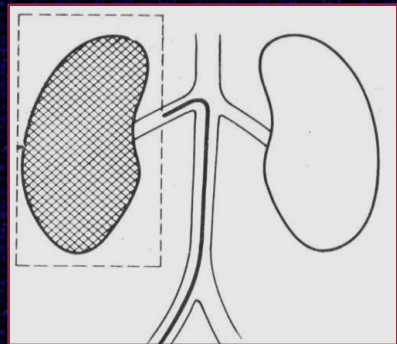
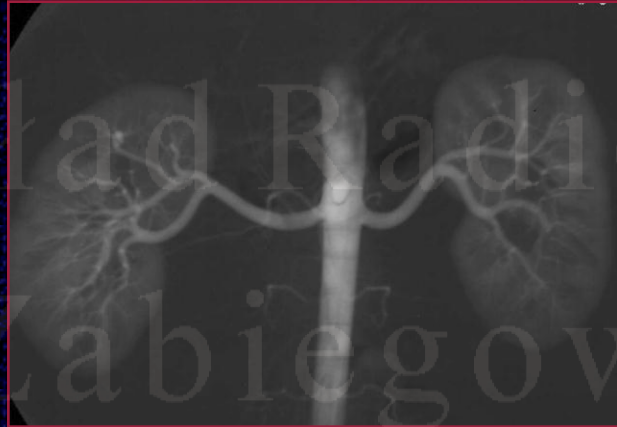
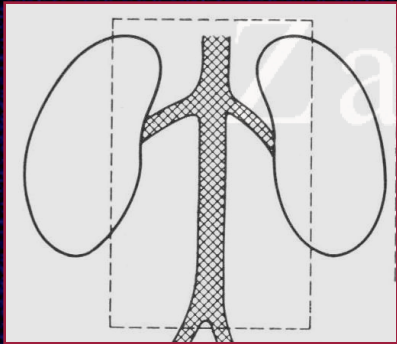

MR angiografia / perfuzja

- CE MRA
- angiografia wielofazowa

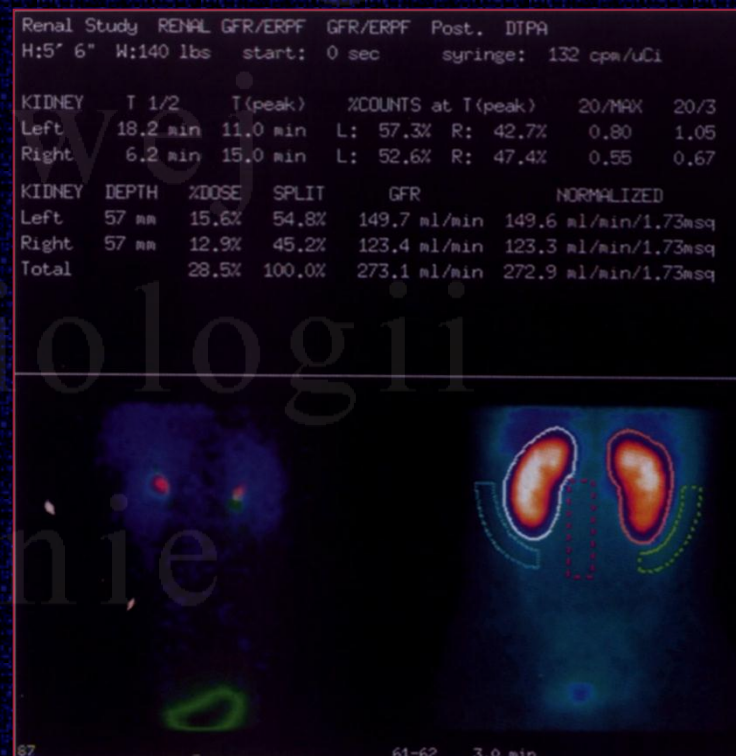
Aortonefrografia przeglądowa i arteriografia wybiórcza

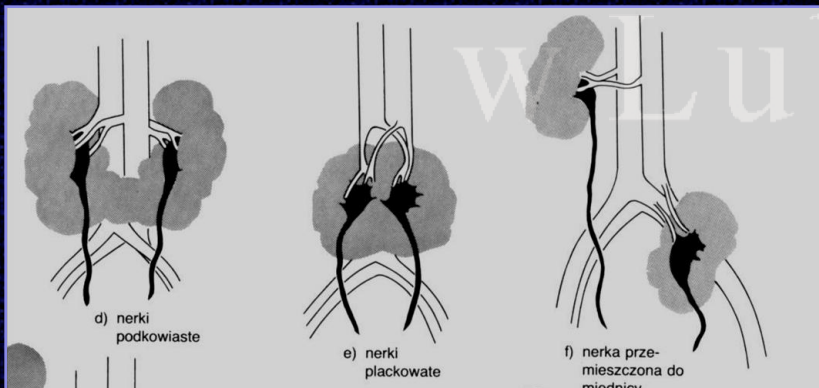
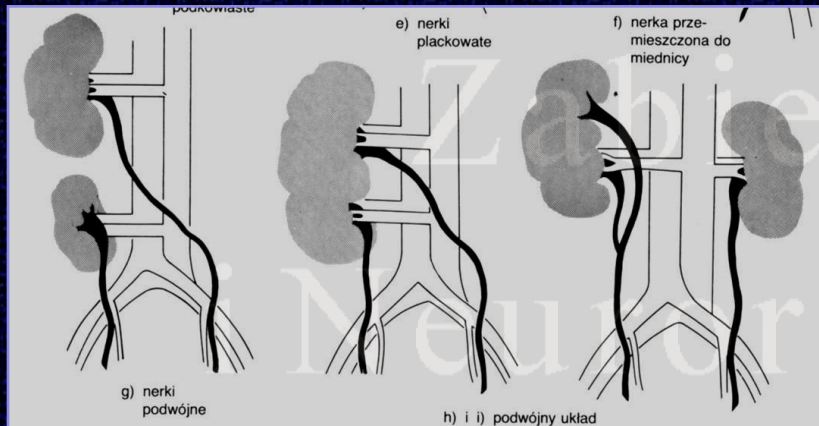
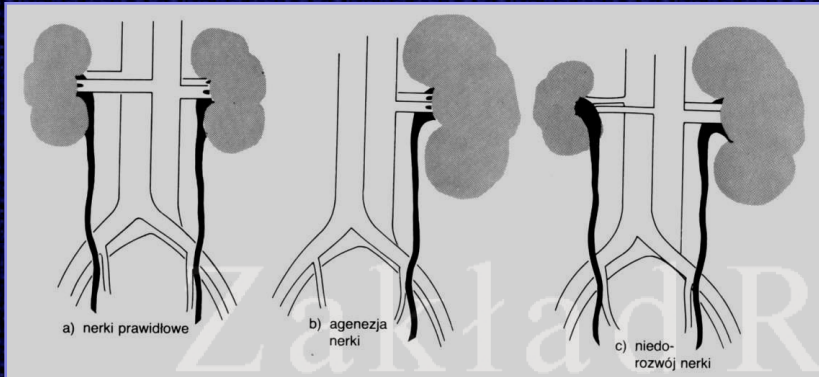
Badania radioizopowe

renoscyntygrafia

ocena gromadzenia się i dynamika „przechodzenia”
radioizotopu przez nerki

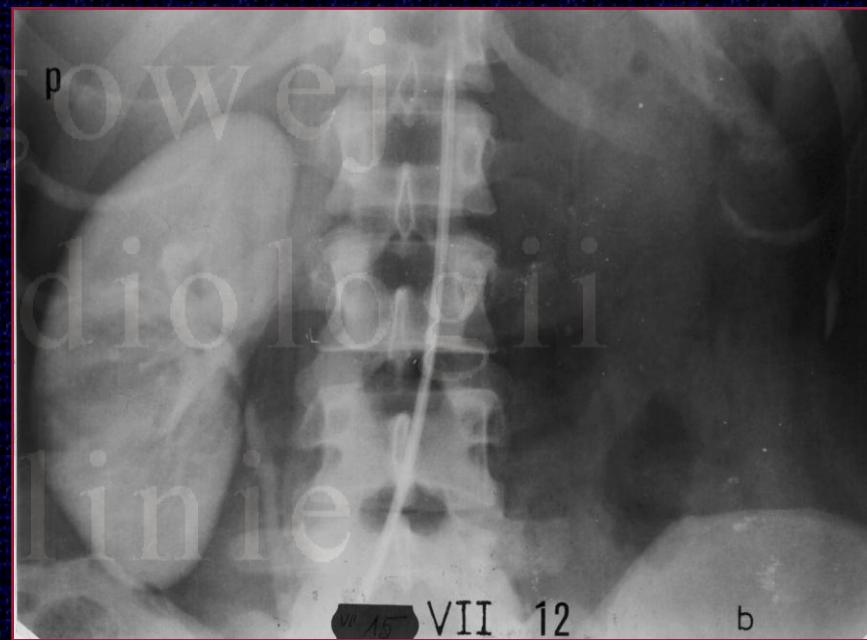
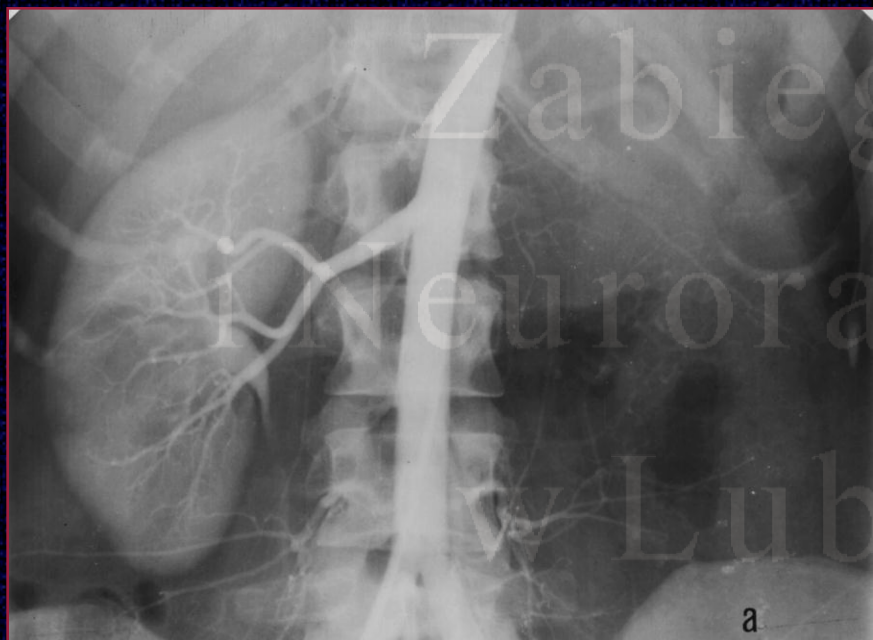
Wady i odmiany rozwojowe nerek

- **Agenezja** – całkowity brak nerki
- **Aplazja** – zatrzymanie rozwoju, szczątkowa nerka
- **Hipoplazja** – niedorozwój nerki, zachowane wydzielanie moczu
- **Niedokonany zwrot nerki** miedniczka skierowana środkowo
- **Ektopia** – nieprawidłowe położenie nerek (miedniczna, biodrowa, skrzyżowana)
- **Nerki zrośnięte** – nerka podkowiasta, nerka plackowata

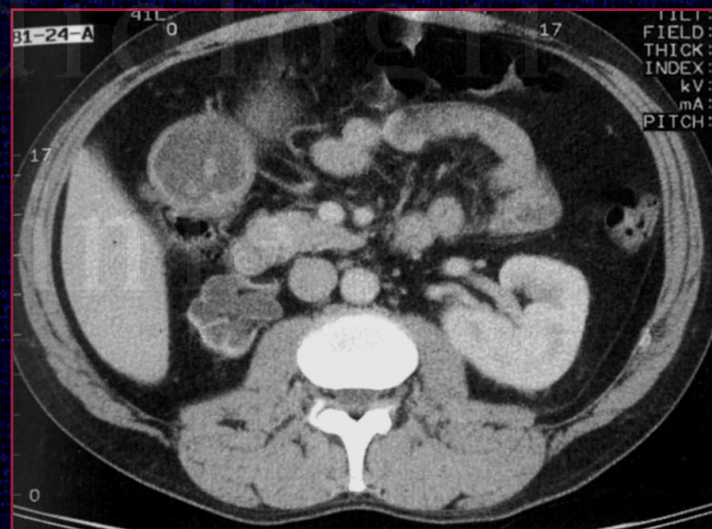
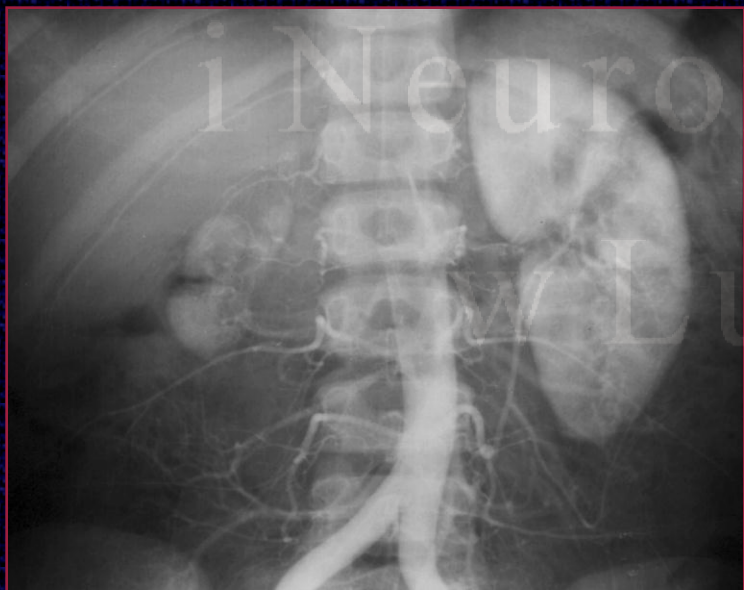
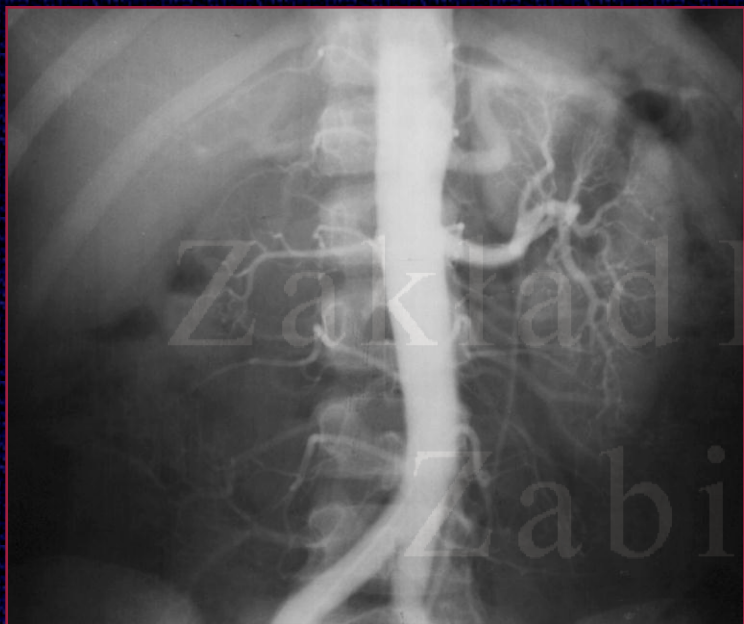
Agenezja nerki

wrodzony, całkowity brak
nerki, tętnicy nerkowej i moczowodu

Aplazja / Hypoplazja nerki

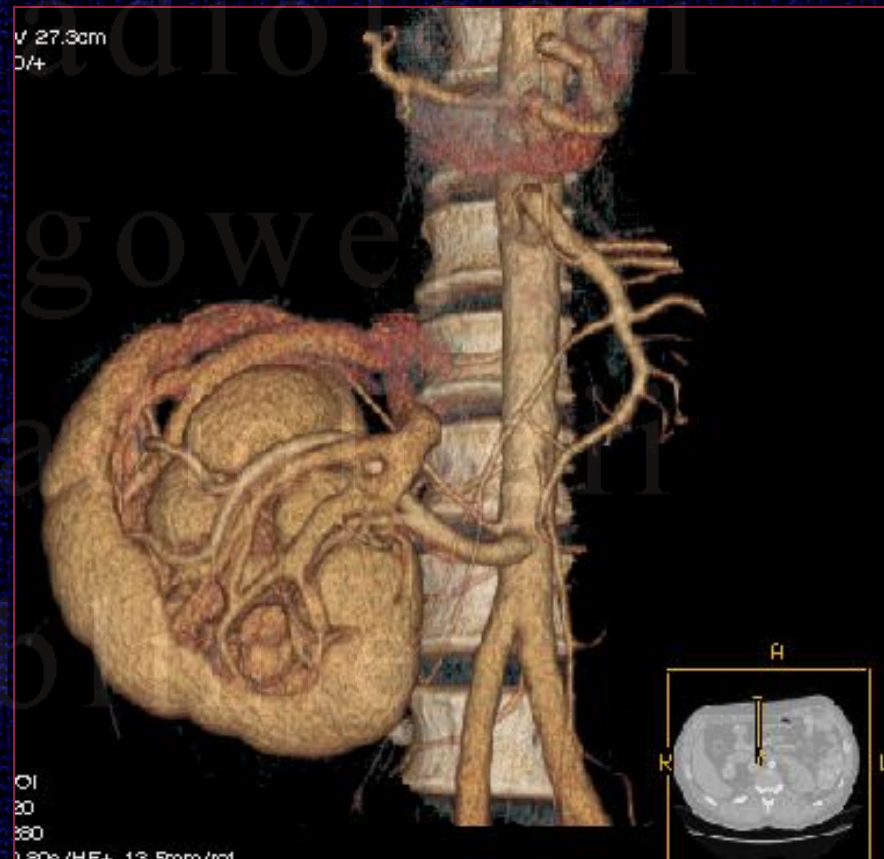
zatrzymanie rozwoju nerki w życiu płodowym,
z możliwą następową atrofią

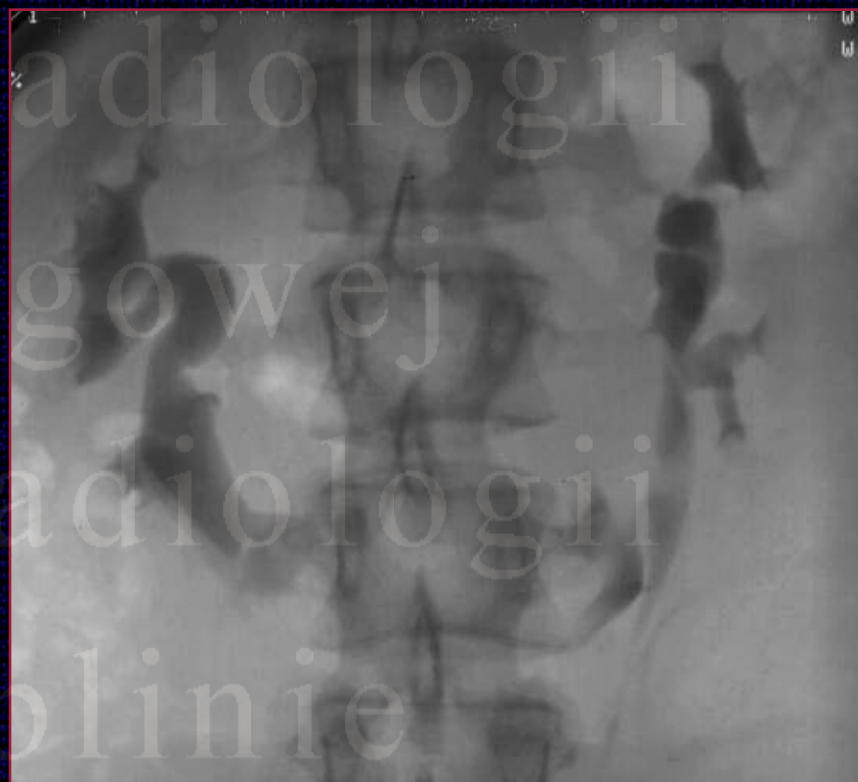
Niedokonany zwrot nerki

Nerka plackowata

nerka podkowiasta

Nieprawidłowe położenie nerek - ektopie

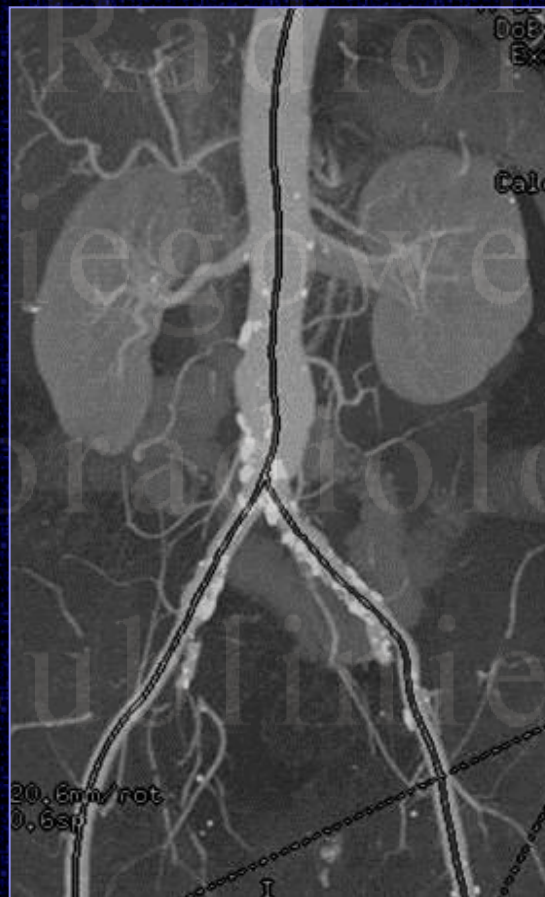

ektopia
skrzyżowana

ektopia
miedniczna

Mnogie unaczynienie nerek - ok. 15-20% ludzi najczęściej podwójne tętnice nerkowe

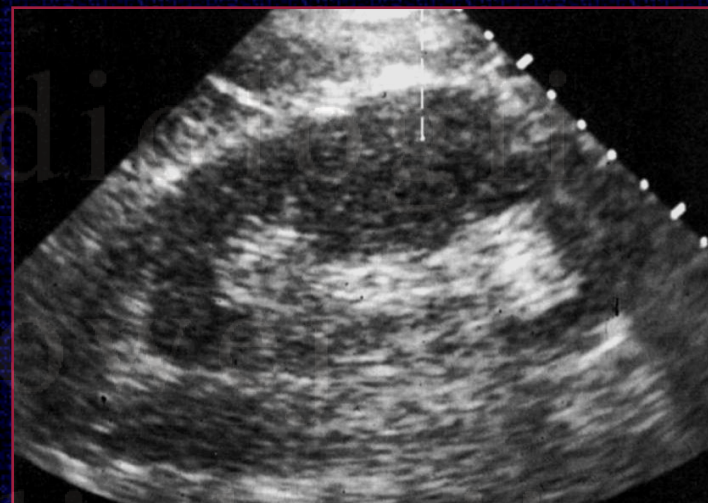
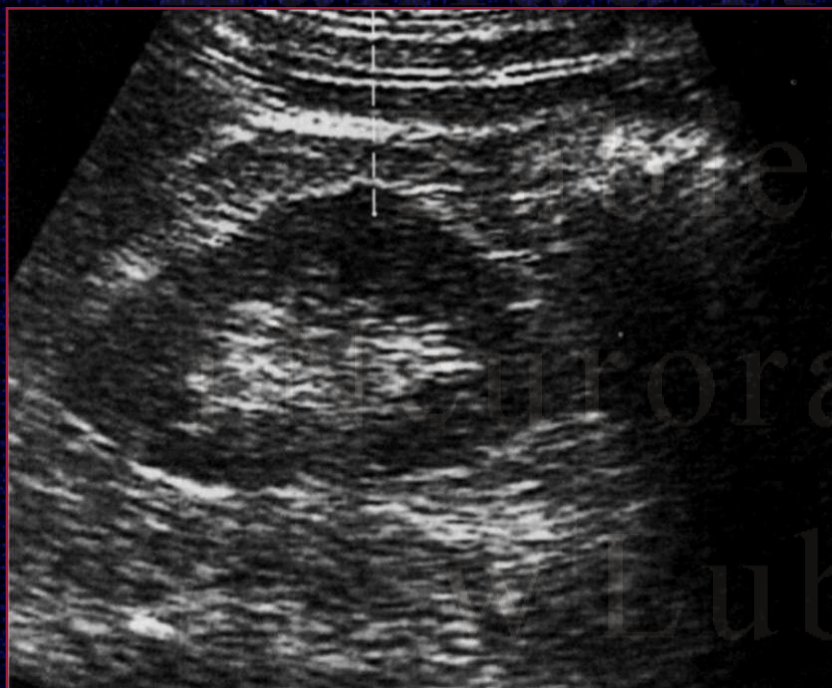

Anomalie / odmiany kształtu i budowy nerek

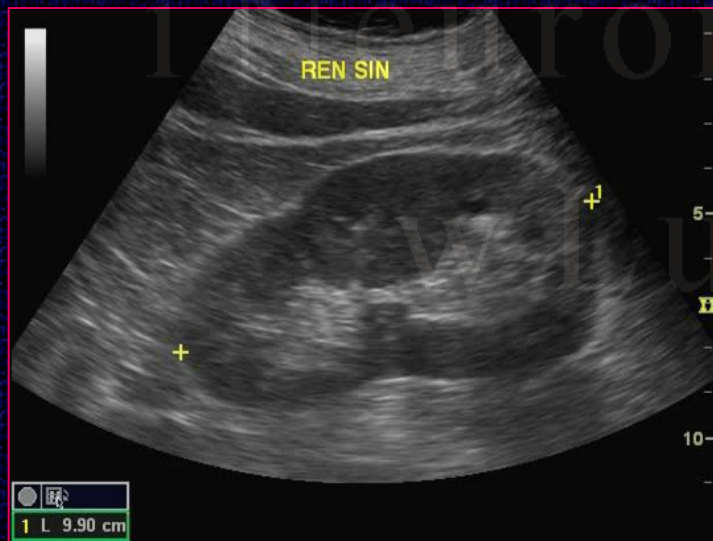
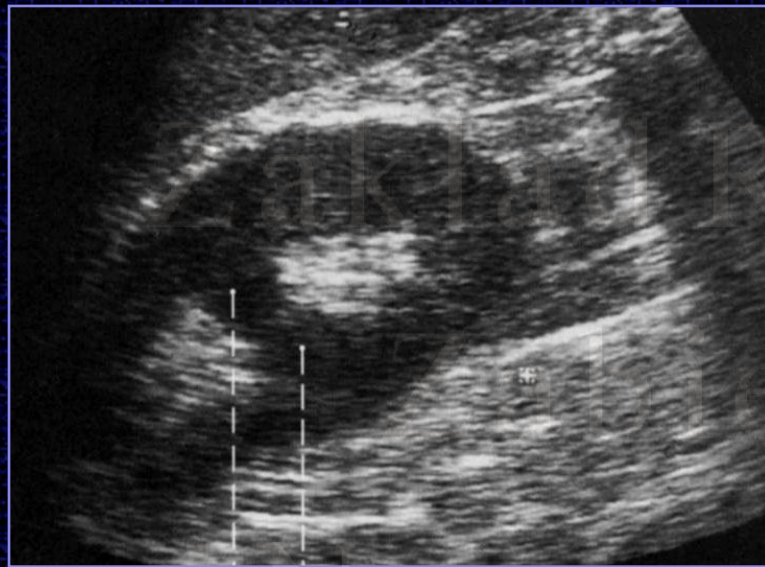
- **Garb nerki** – „odcisk” śledzony po L stronie
- **Płatowatość nerki** – policykliczne zarysy
- **Ubytek mięszu nerki** – niecałkowite połączenie segmentów nerki powoduje powstanie zagłębienia zarysu
- **Przerost słupa nerkowego** – kora wpukla się w zatokę (pseudoguz)
- **Zmiany torbielowate:**
 - **torbiel prosta** – (u 50% po 50 r.ż.) korowa, okołomiedniczkowa
 - **torbiel powikłana** – przegrody, zwapnienia, pogrubienie ścian, gęsta zawartość >20 j.H (TK)
 - **zwyrodnienie wielotorbielowate nerek**
schorzenie dziedziczne, duże, policykliczne nerki, nadciśnienie, niewydolność nerek; zakażenia, krwawienia, złoگی

nerka lewa „z garbem”, nerka płatowata

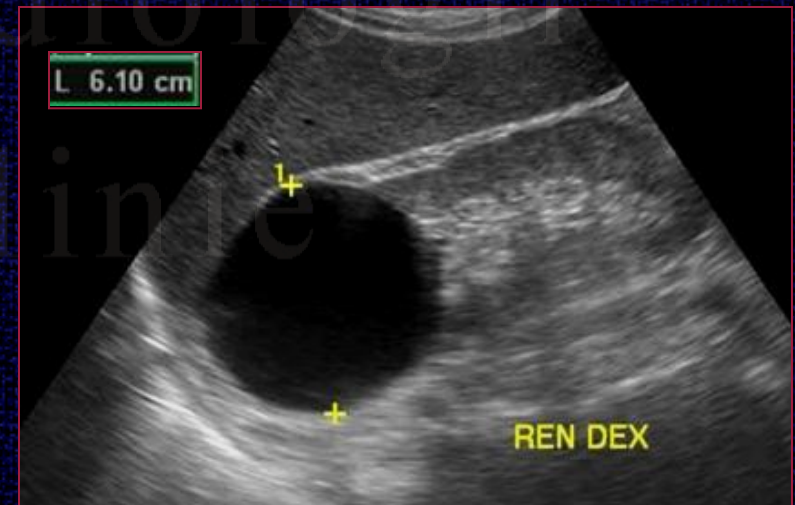
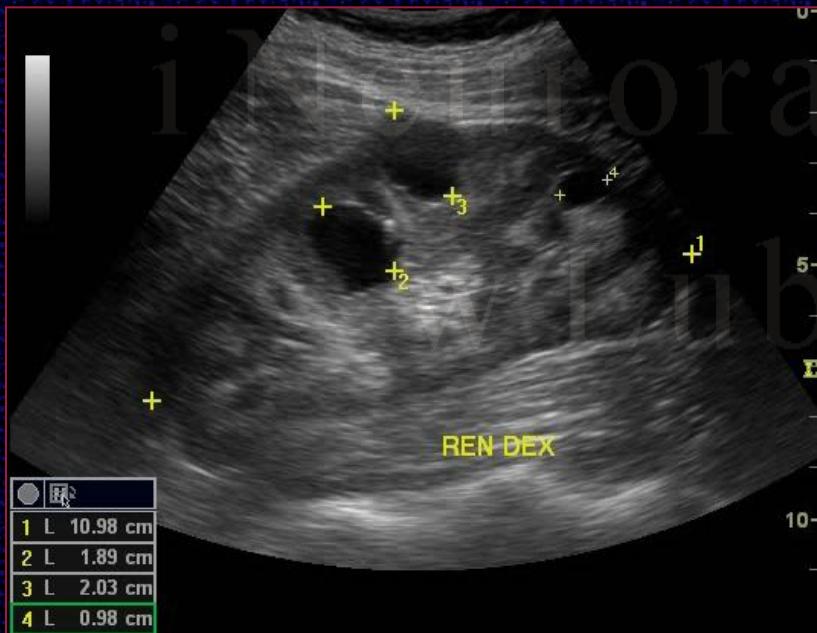
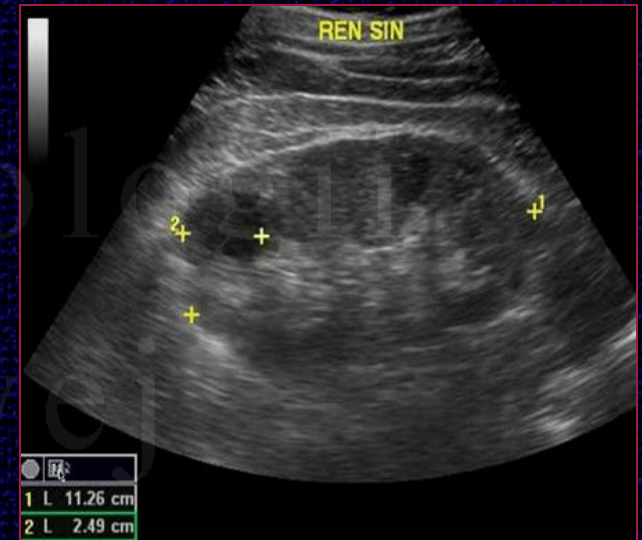
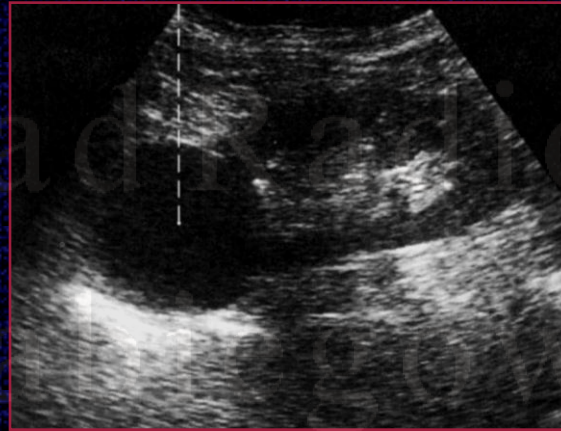
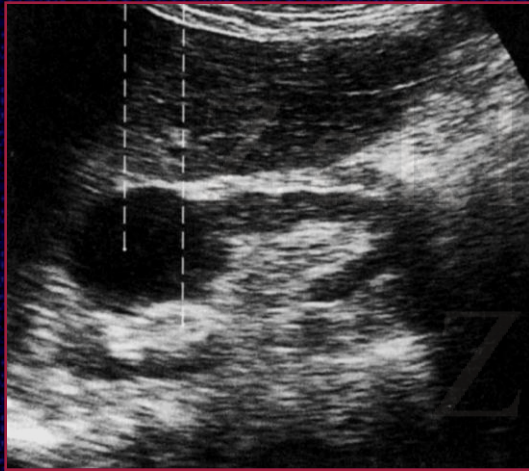
obrazy usg

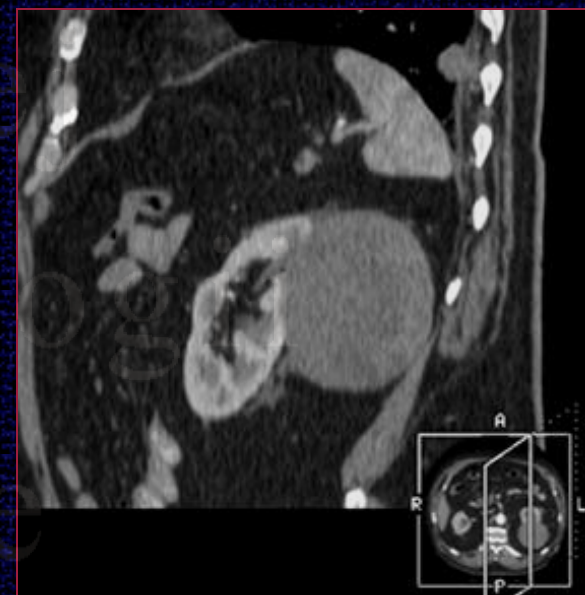
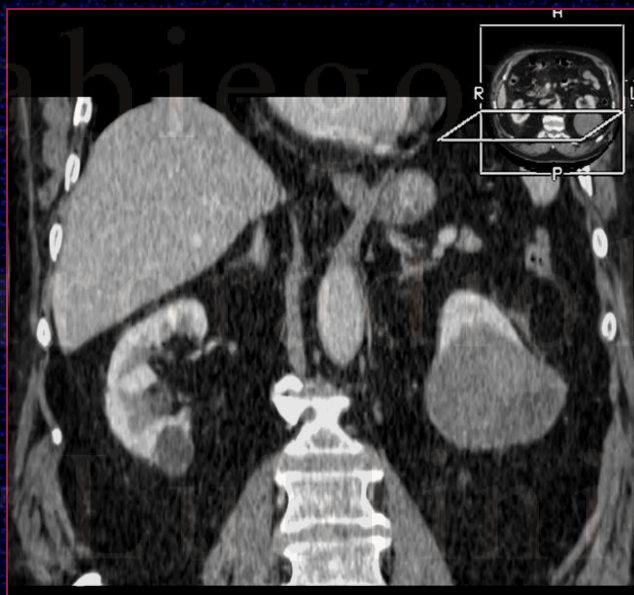
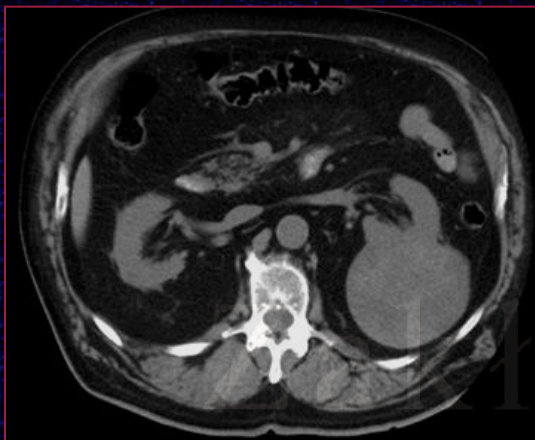
przerost kolumny nerkowej / guz rzekomy

Torbiele proste nerek - usg

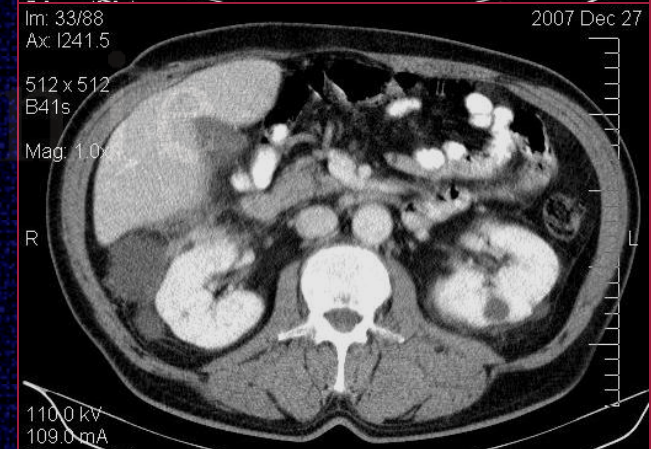
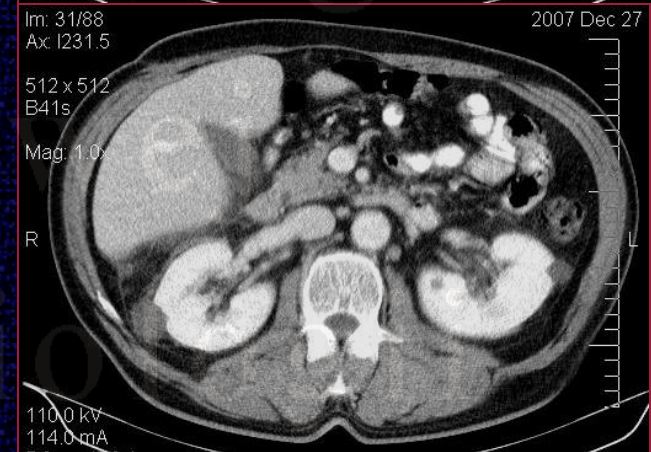
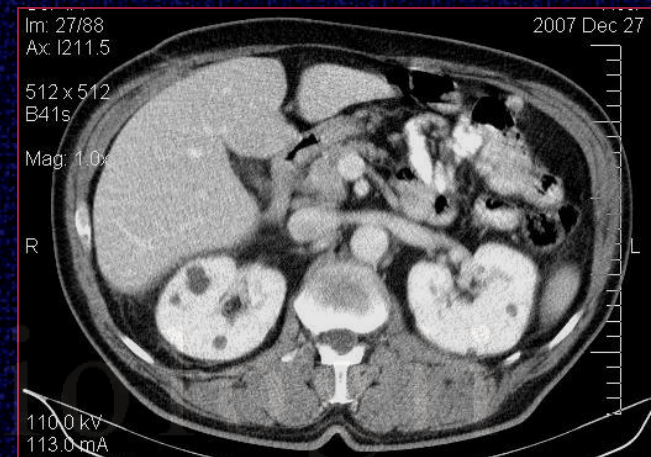

Torbiele proste nerek (TK) pojedyncze

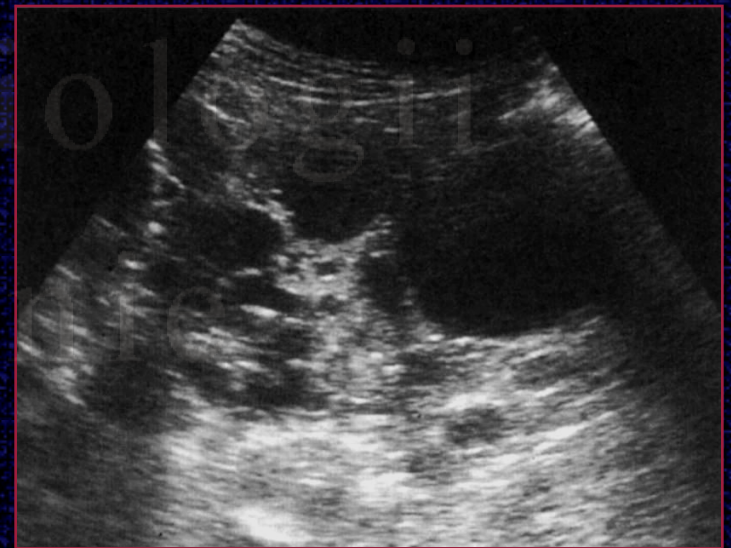
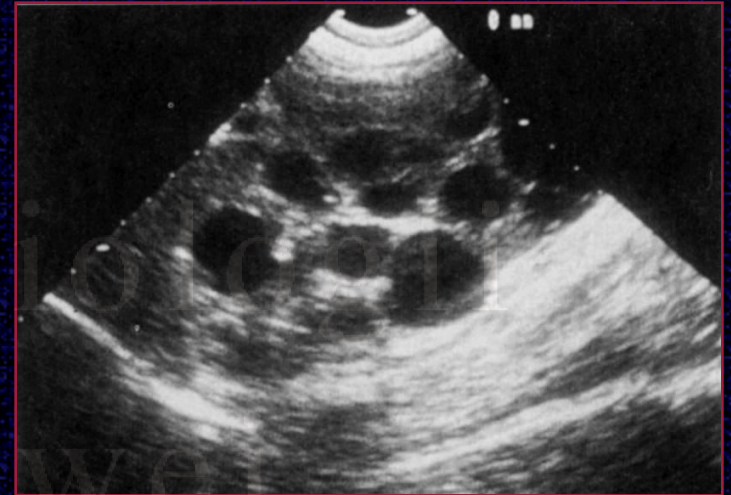

Torbiele proste nerek (TK)

mnogie

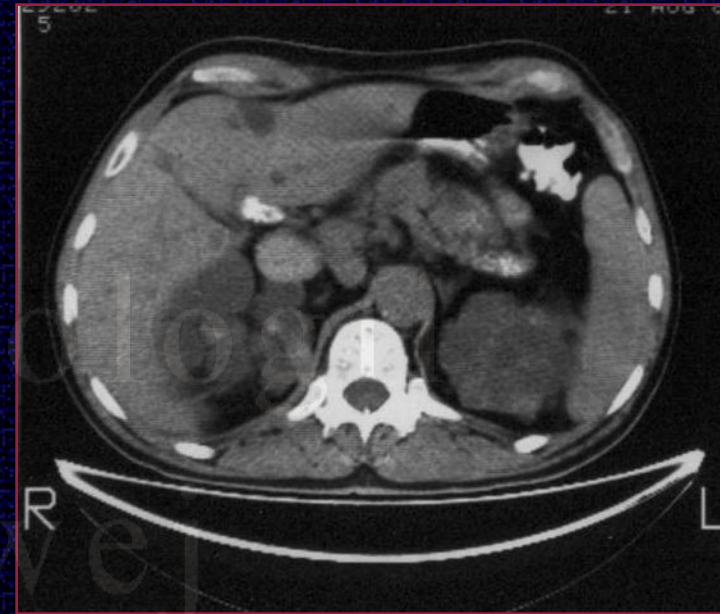
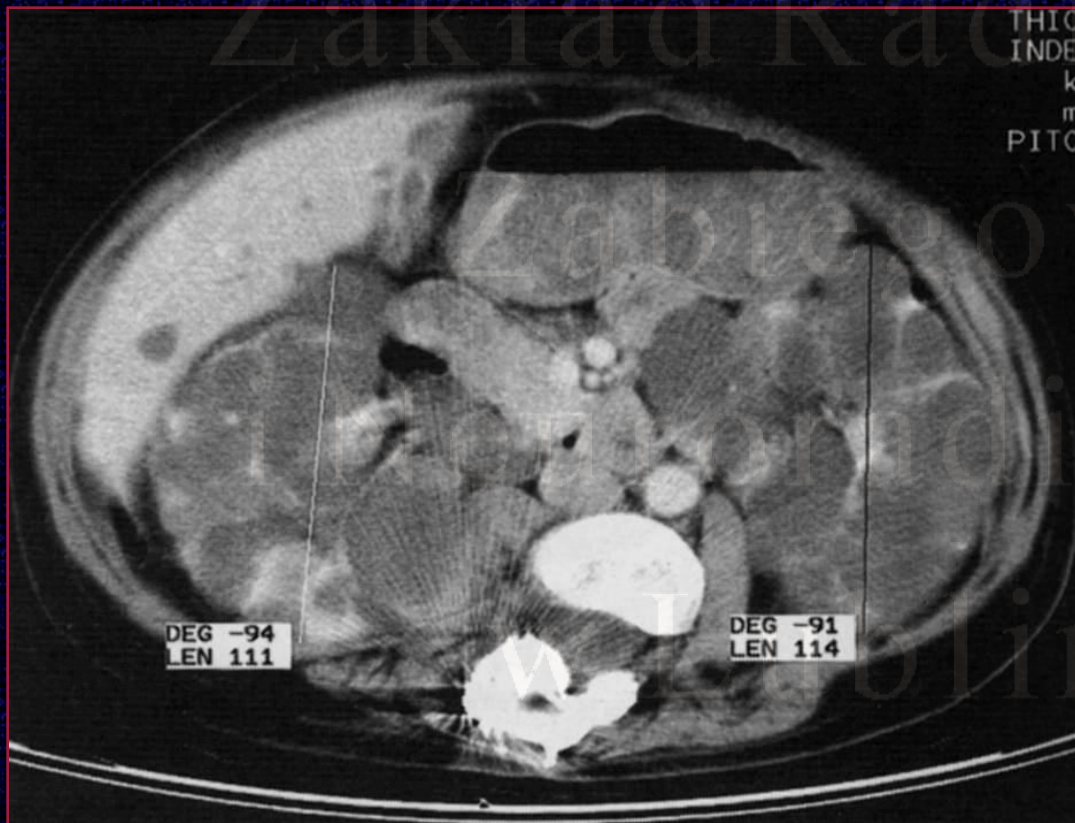

**Zwyrodnienie
wielotorbielowate nerek**
degeneratio polycystica renum

Wielotorbielowatość nerek

TK

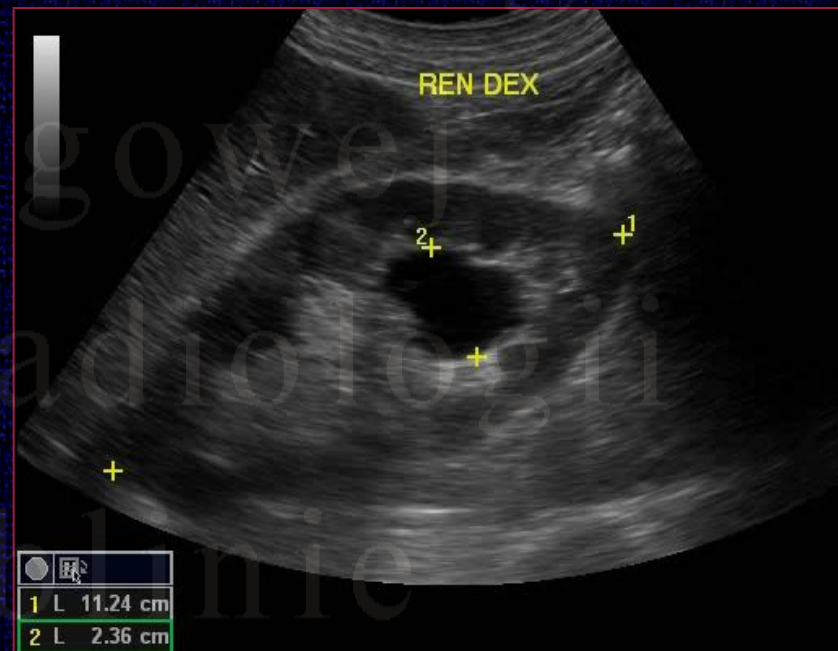
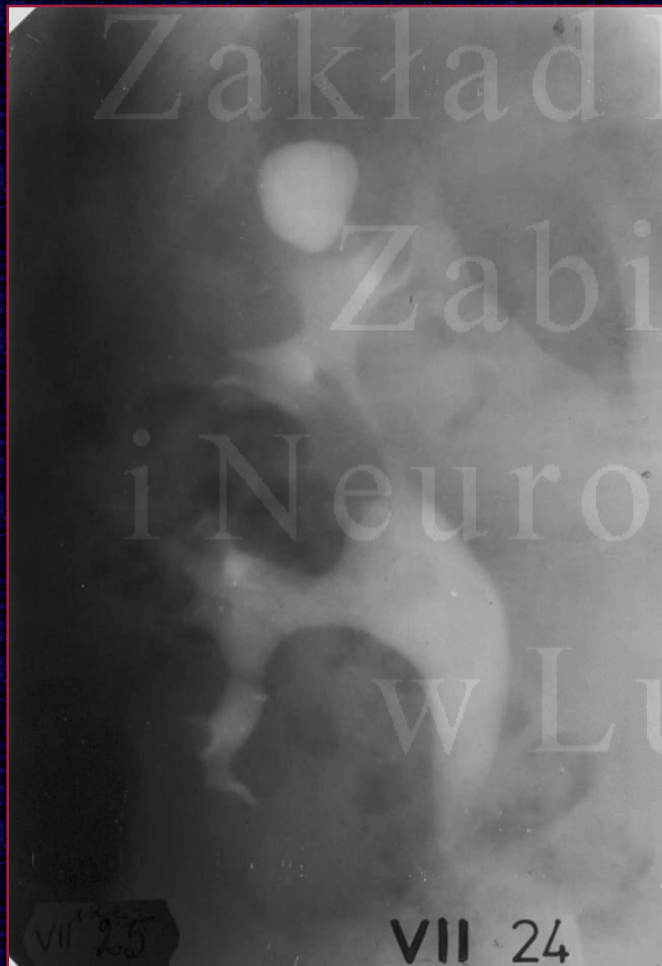

Odmiany i wady rozwojowe układu kielichowo-miedniczkowego

- **Uchyłek kielicha**
- **Podwójna miedniczka** – miedniczki łączą się powyżej połączenia miedniczkowo-moczowodowego
- **Zwężenie miedniczkowo-moczowodowe**
- **Zwężenie moczowodowo-pęcherzowe**
- **Zdwojenie moczowodu :**
 - częściowe - moczowody łączą się ze sobą
 - całkowite - moczowody uchodzą oddzielnie
- **Potrójny moczowód**
- **Ureterocele** – torbielowate poszerzenie pęcherzowego ujścia moczowodu
- **Ektopia moczowodu** – moczowody uchodzą poza trójkątem pęcherza moczowego

Uchyłek kielicha

owalna jama w miąższu nerki połączona z UKM

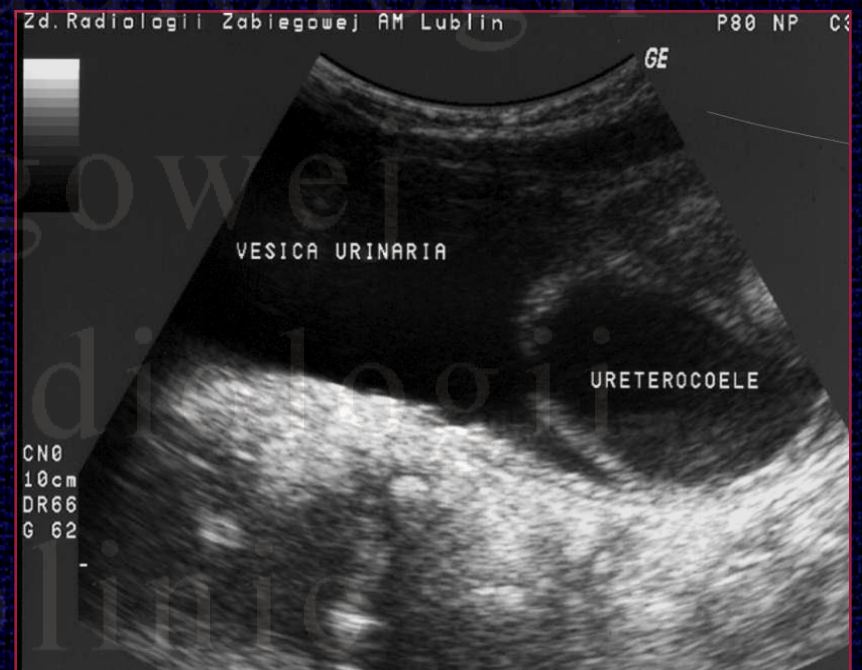
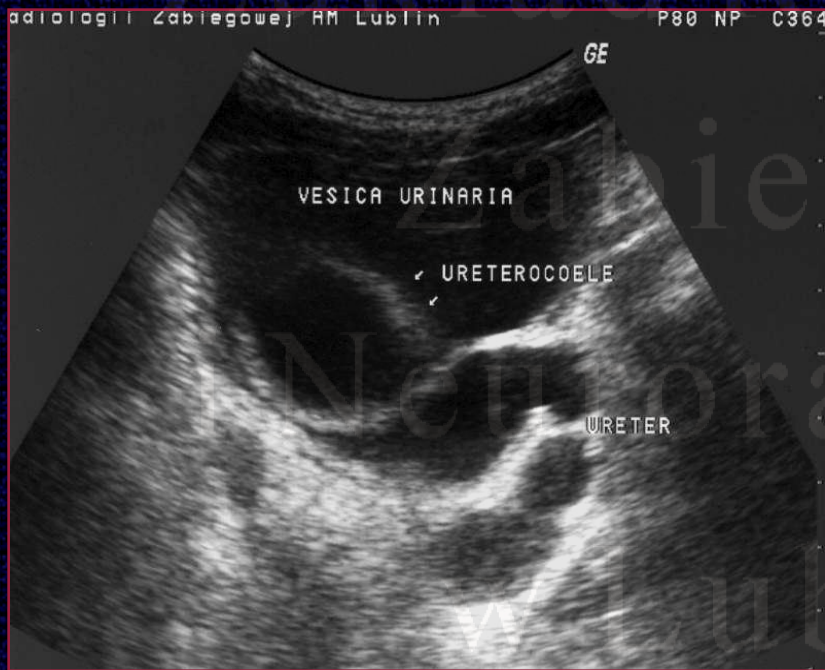

Podwójny UKM

- podwójna miedniczka nerkowa
- częściowe zdwojenie moczowodu

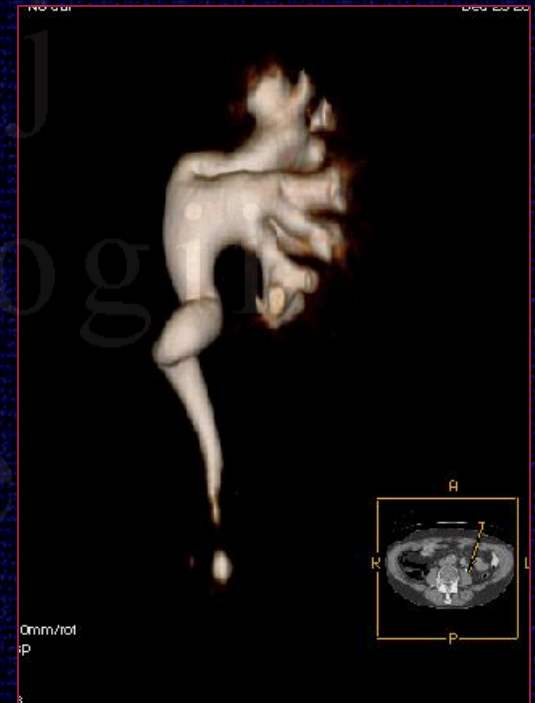
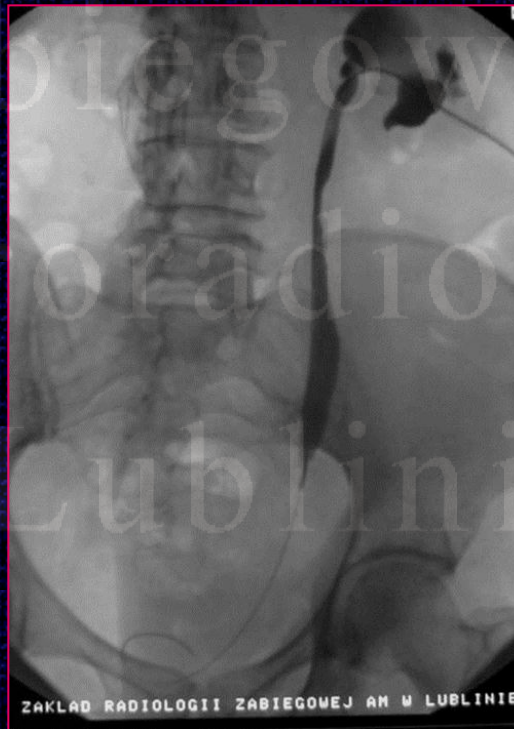

Ureterocele

Zwężenia moczowodów najczęściej:

- miedniczkowo-moczowodowe
- skrzyżowanie z naczyniami biodrowymi
- moczowodowo-pęcherzowe

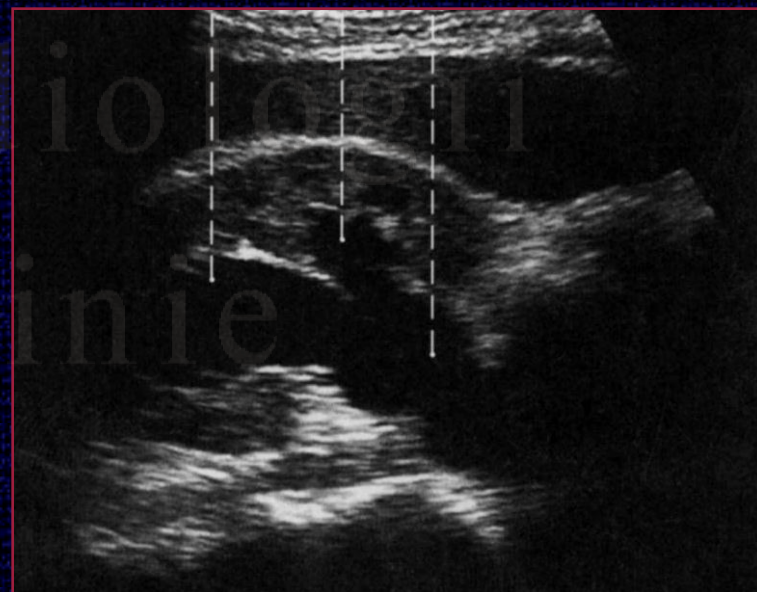
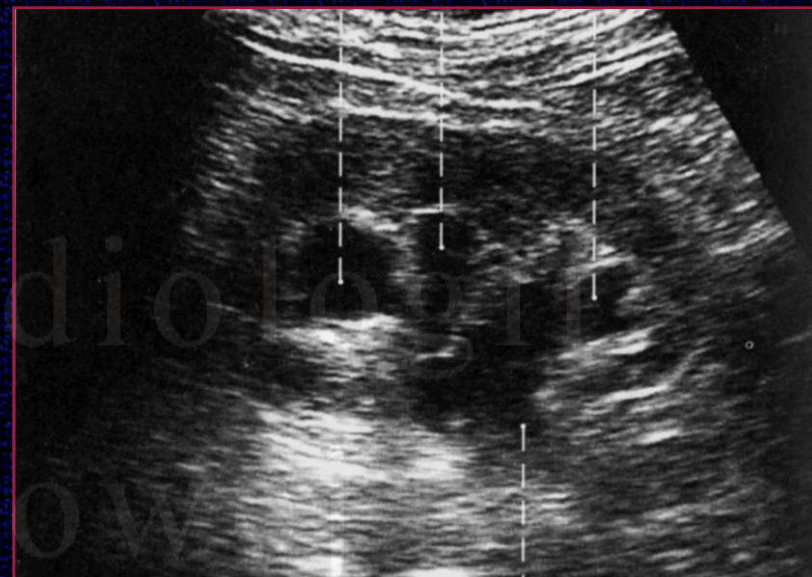
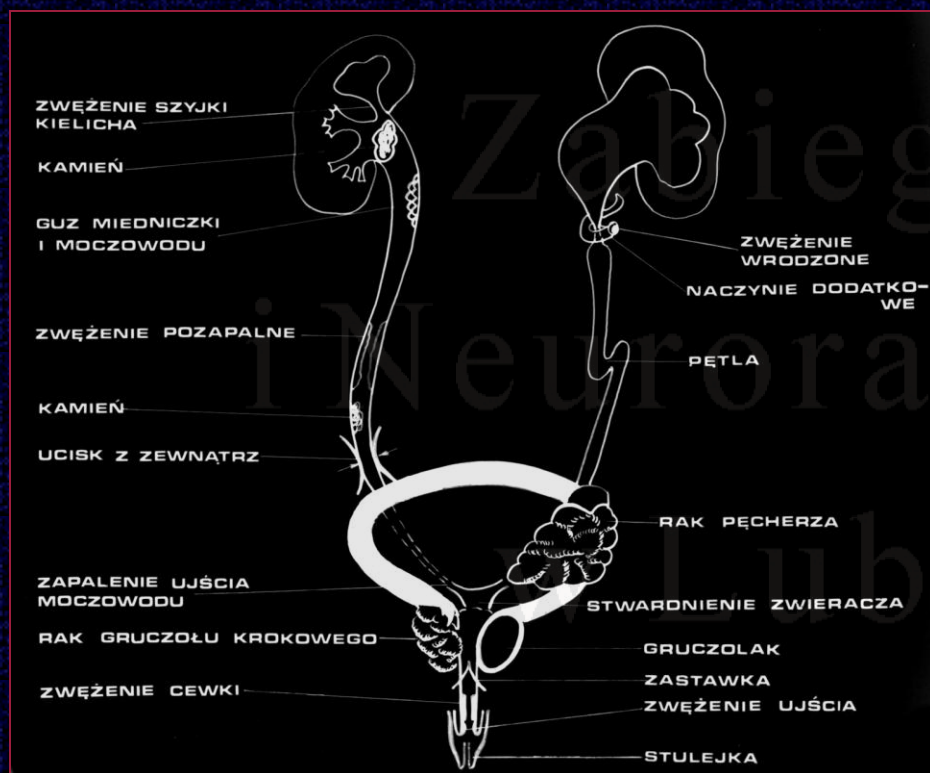
Choroby nerek i dróg moczowych

Wodonercze

- Kamica nerkowa
- Nowotwory
- Choroby naczyniowe
- Choroby zapalne
- Urazy

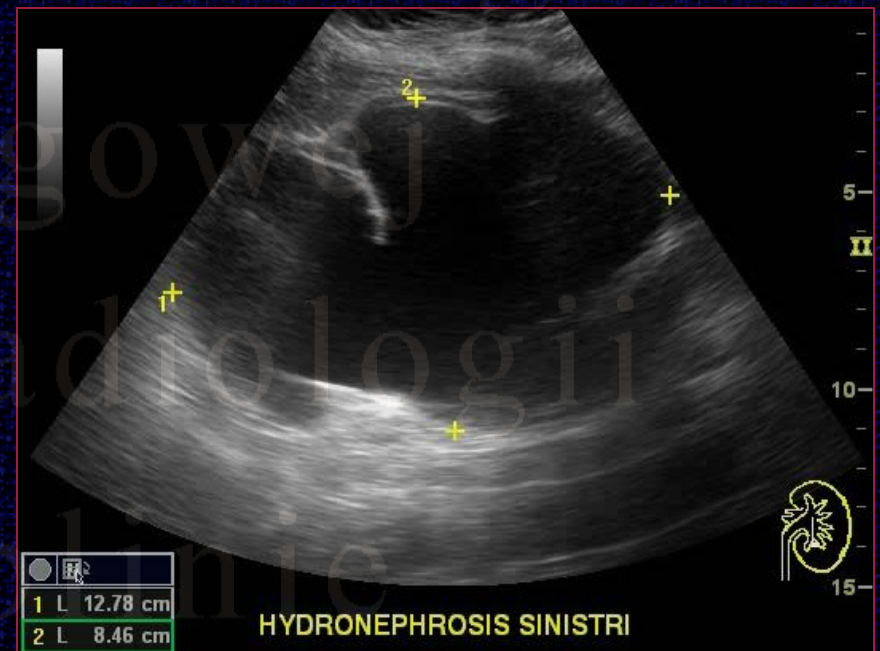
Wodonercze

różne przyczyny

Wodonercze

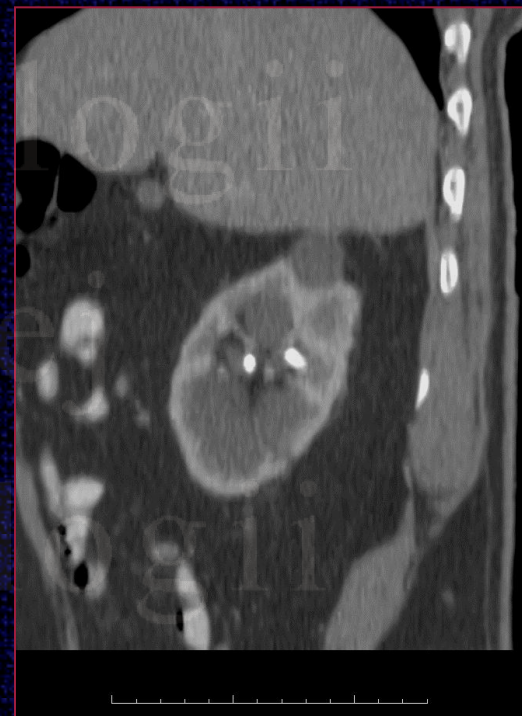
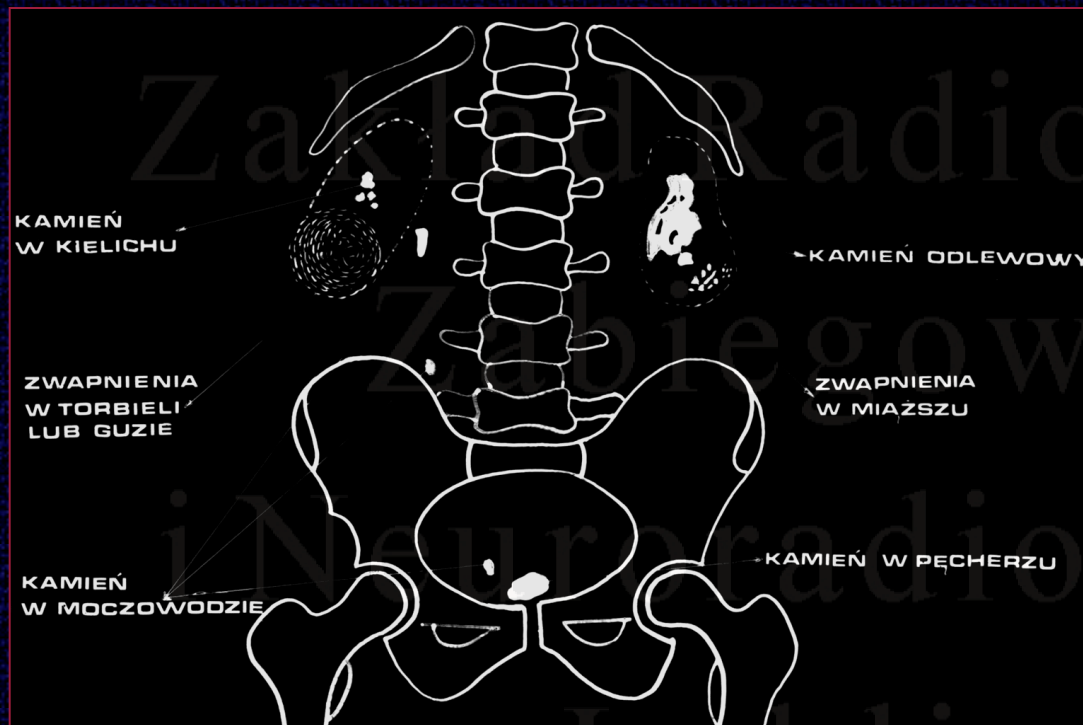
poszerzenie UKM i moczowodów

Wodonercze - TK

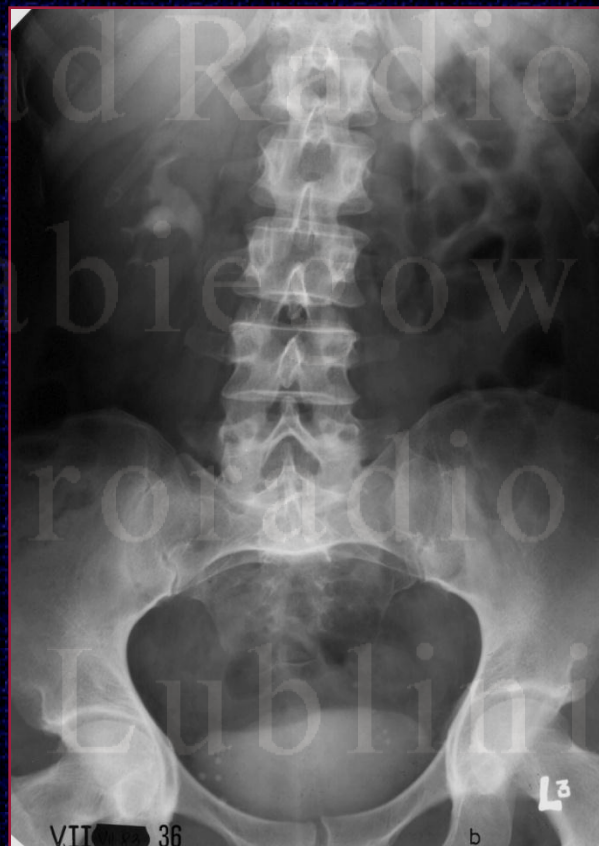
Kamica układu moczowego

- **złogi cieniujące** (związki wapnia – fosforany, szczawiany, węglany)
- **złogi nie-cieniujące** (moczanowe, cystynowe)

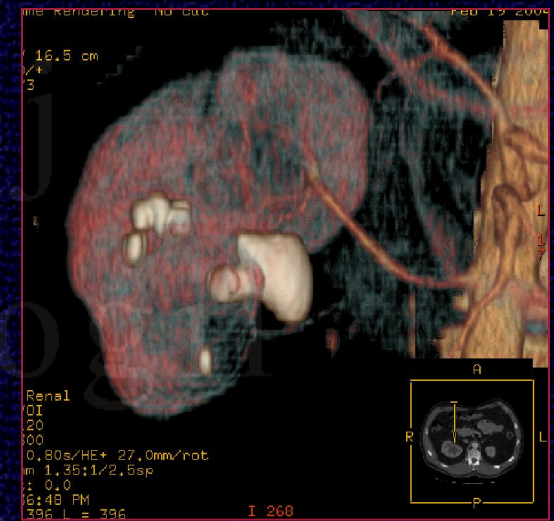
Kamica nerkowa *nephrolithiasis*

zdjęcie przeglądowe , urografia i TK

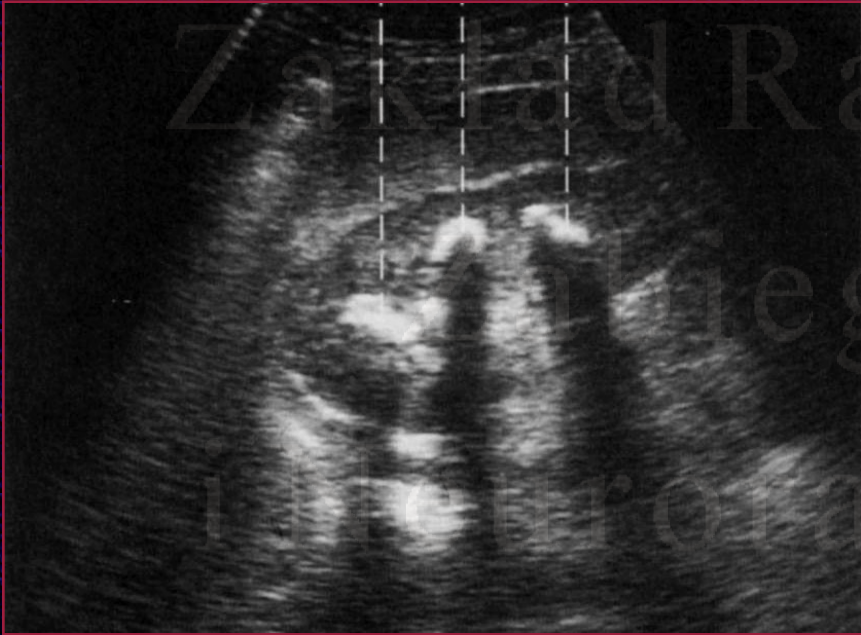
Kamica nerkowa

złogi wapienne - mnogie / odlewowe

Kamica nerkowa

ultrasonografia

ewidentne złogi wapienne
- hyperechogeniczne
- typowy cień następowy

tzw. „piasek” nerkowy
- czy to widać?

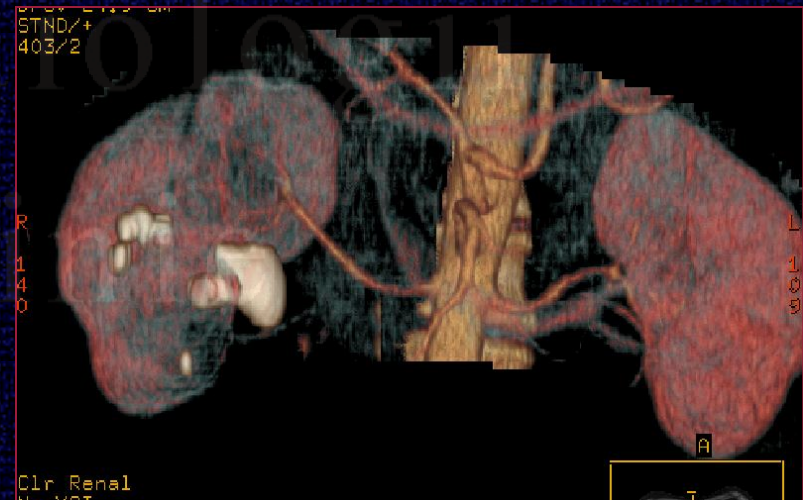
Złogi wapienne w moczowodzie ureterolithiasis

Kamica nerkowa nephrolithiasis

TK – różne rekonstrukcje

Nowotwory nerek

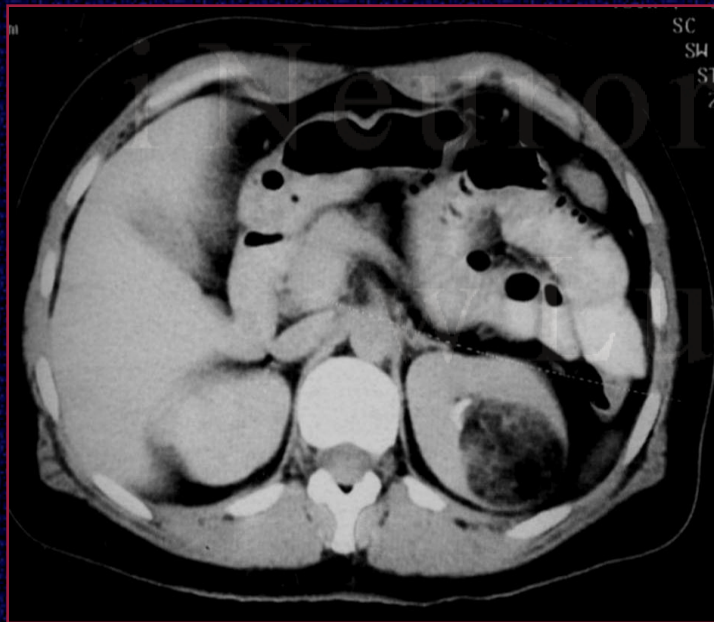
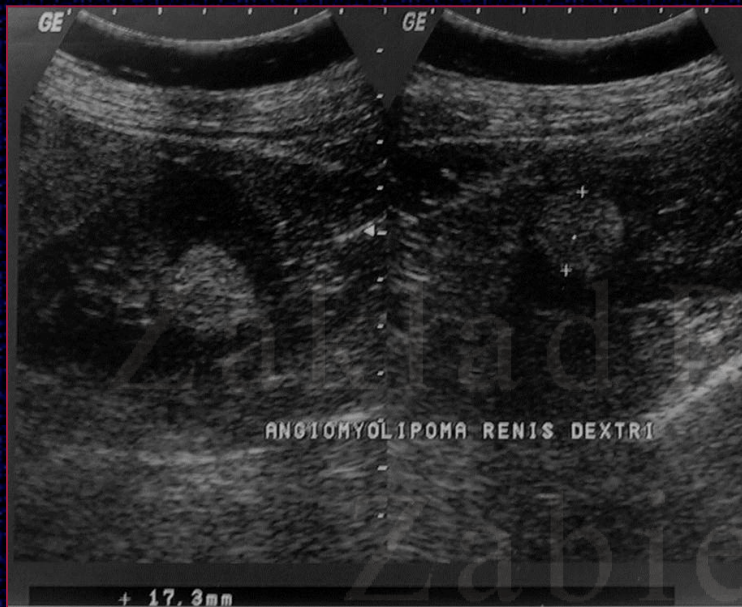
- **Angiomyolipoma** (łagodny, gładkie obrysy, zawiera tłuszcz)
- **Rak jasnokomórkowy** (90% nowotworów złośliwych nerek)
- **Rak z nabłonka przejściowego** *ca uroepitheliale*
- **Oncocytoma** miejscowo złośliwy – bardzo podobny do raka
- **Przerzuty** - rak płuca, sutka, jelita grubego, czerniak złośliwy

Rutynowe badanie usg jamy brzusznej
wykrywa większość raków nerki (we wczesnej fazie)

**Tomografia komputerowa daje ostateczne rozpoznanie guza
i określenie rozległości / operacyjności**

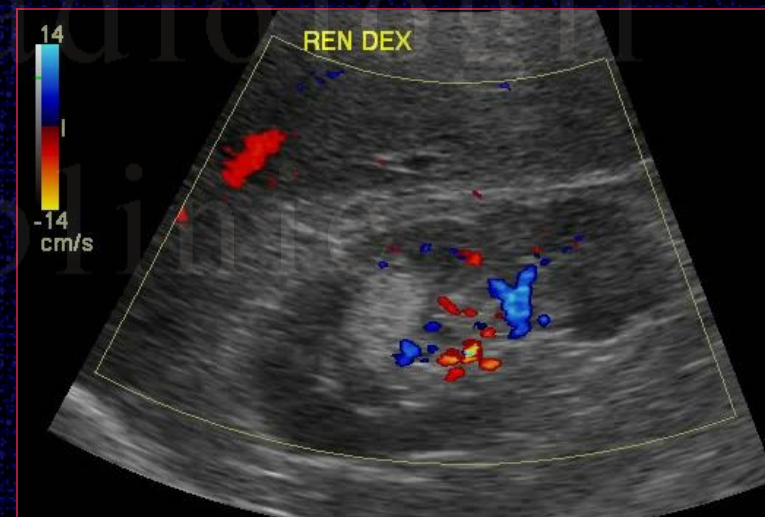
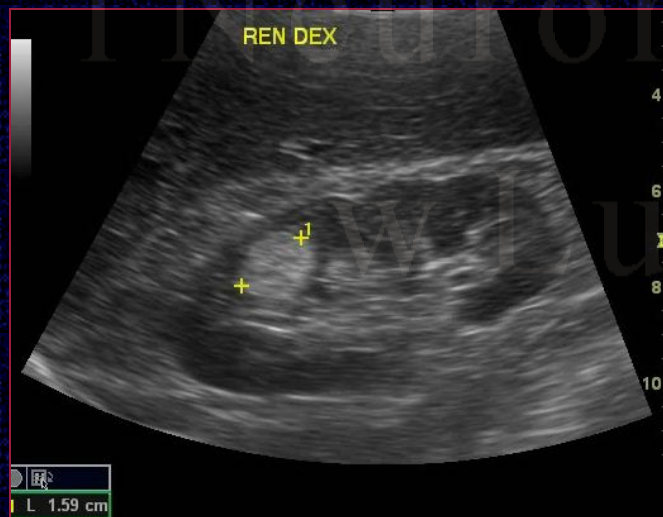
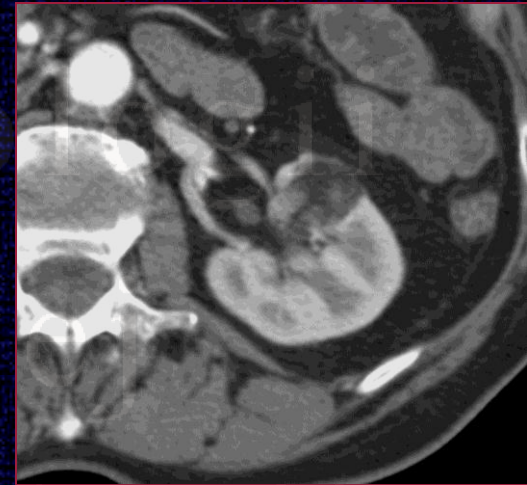
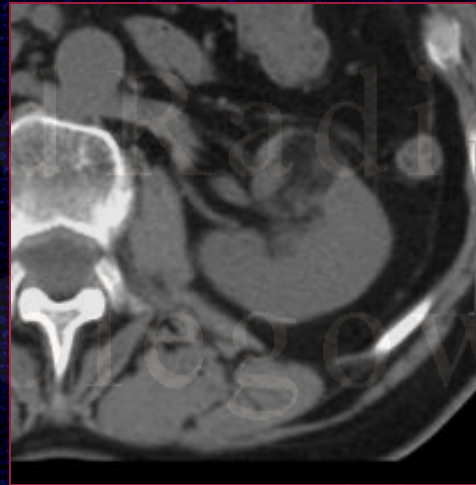
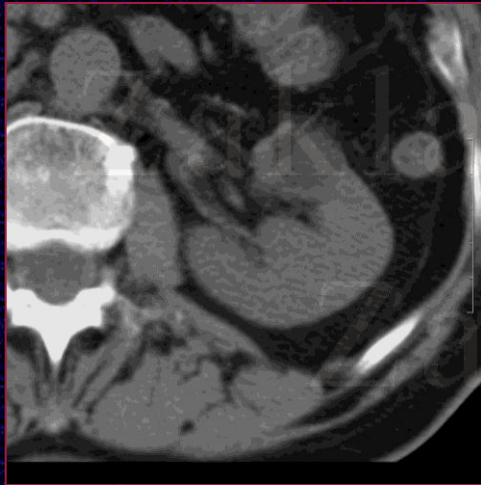
Naczyniakotłuszczak

Angiomyolipoma

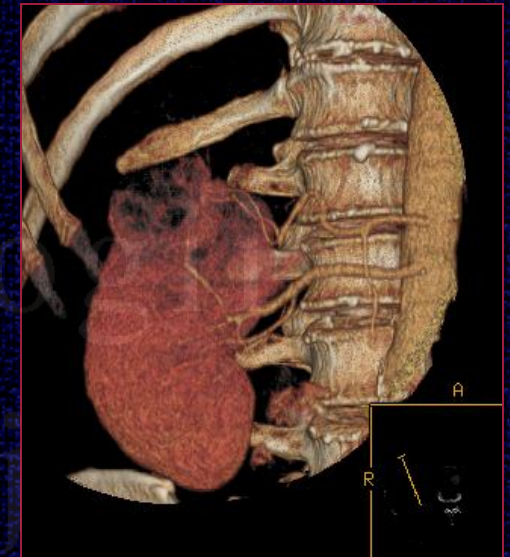
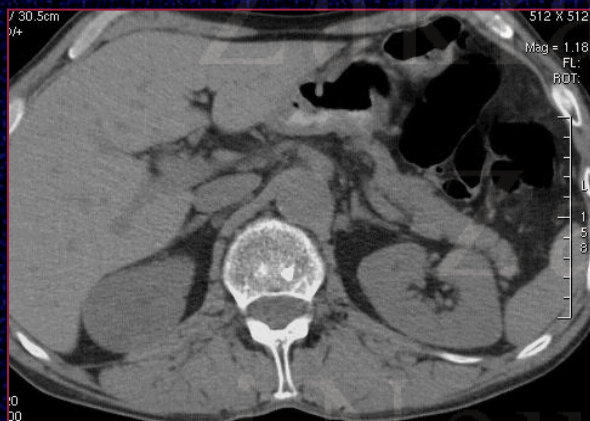
Angiomyolipoma

TK - niski sygnał, usg - hyperechogeniczny

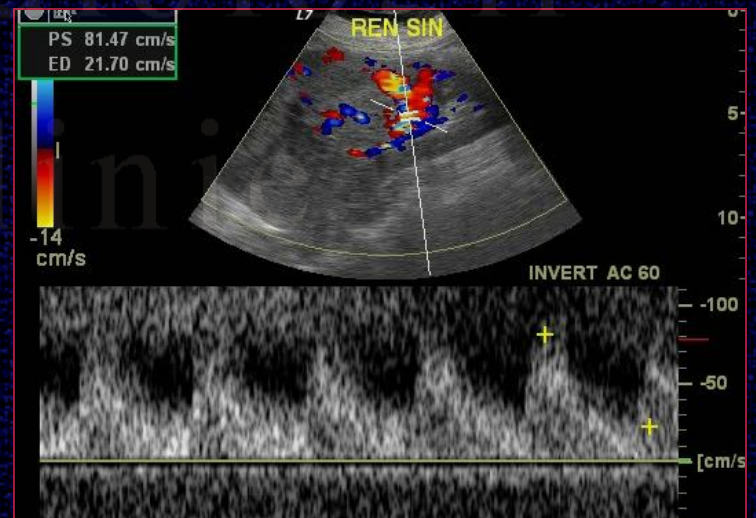
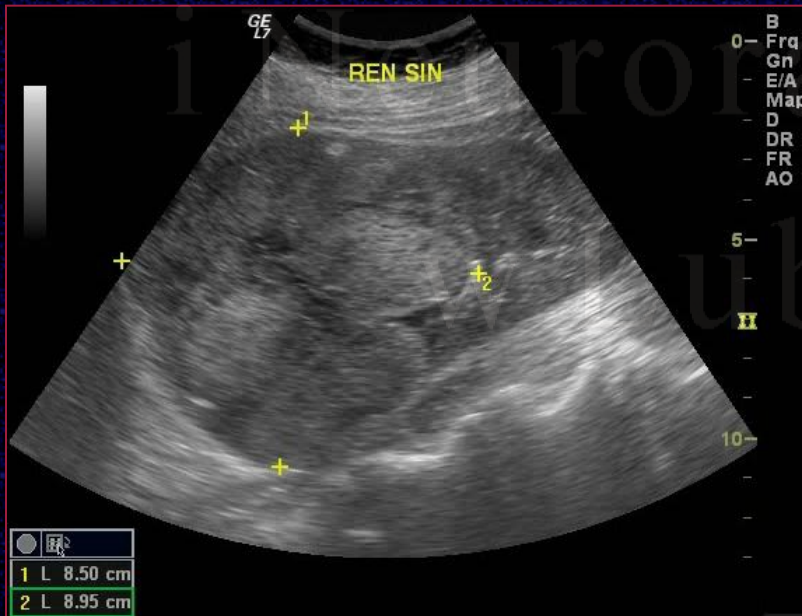
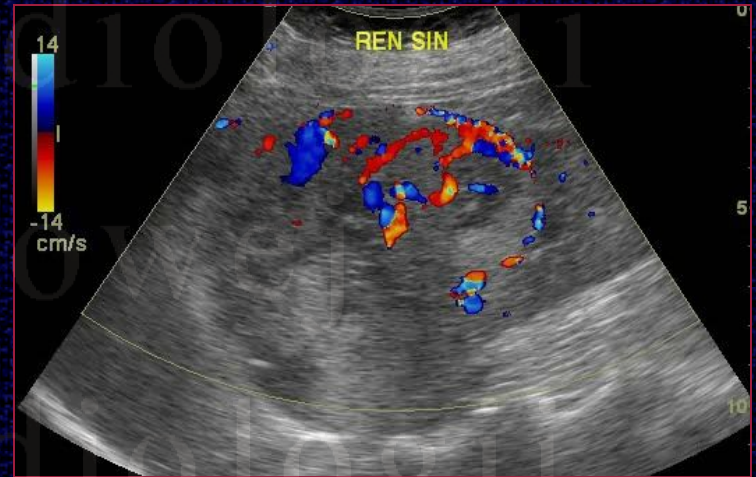
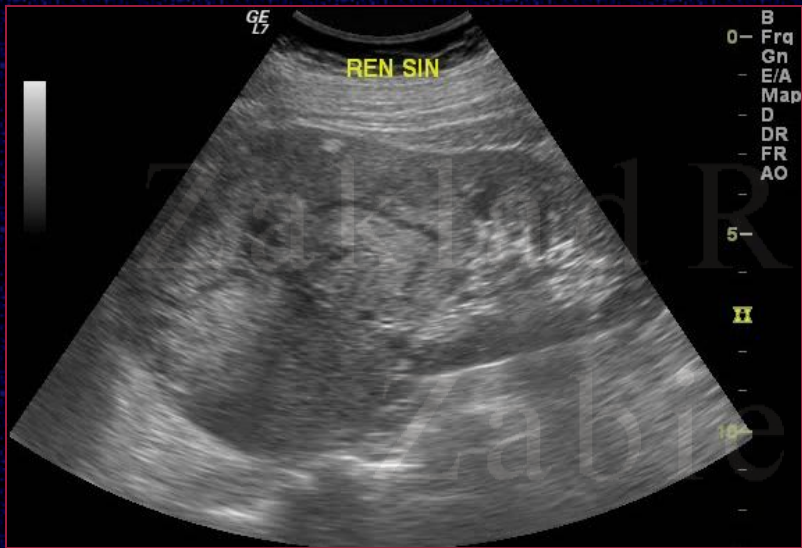

Oncocytoma renis

łagodny guz z komórek kwasochłonnych (onkocytów)

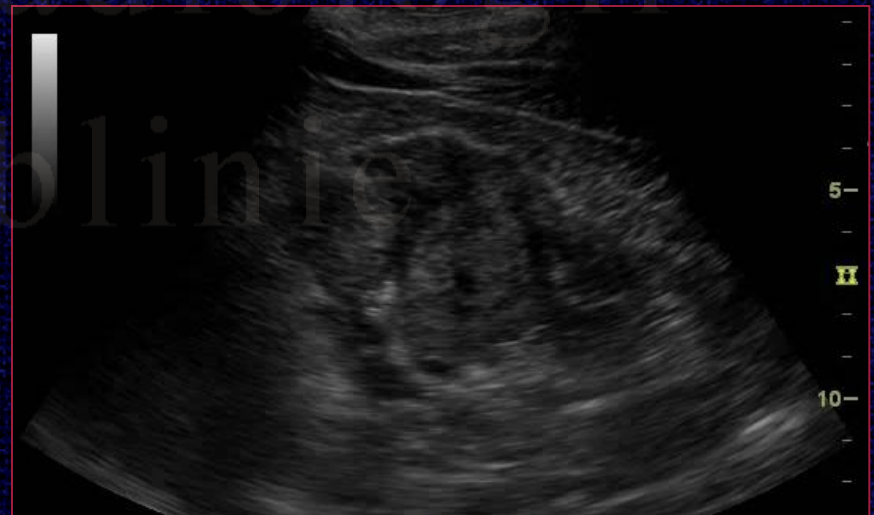
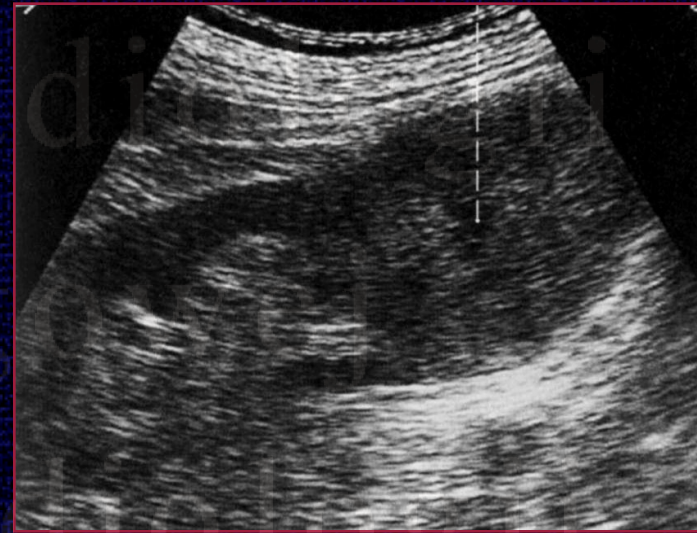

Oncocytoma renis

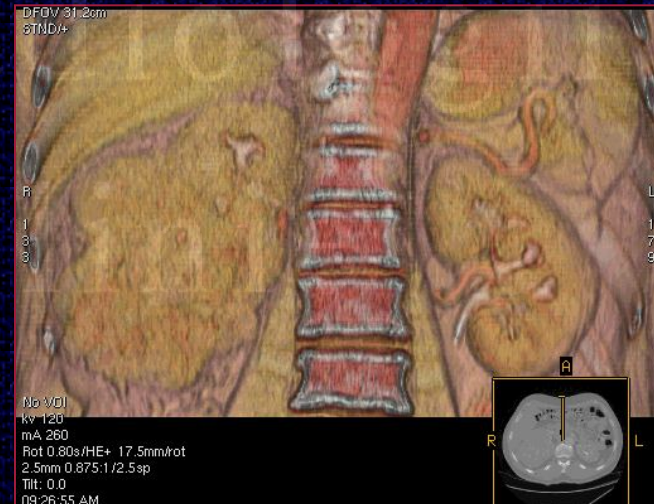
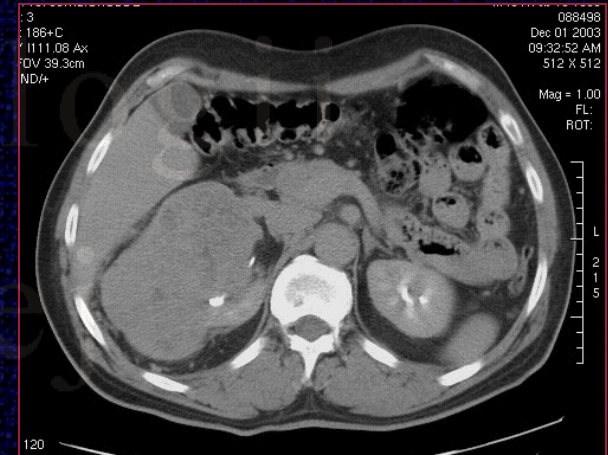
Rak jasnokomórkowy nerki

carcinoma clarocellulare renis

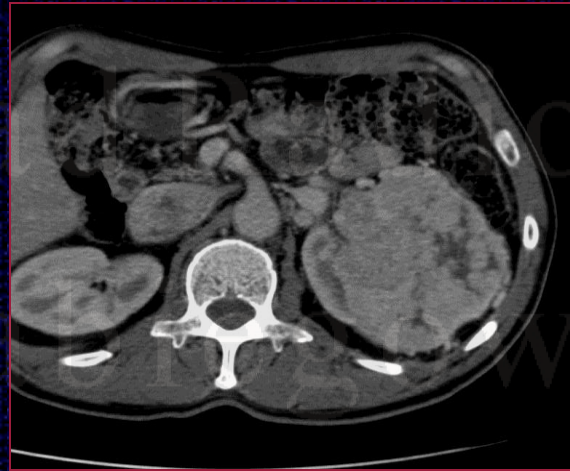
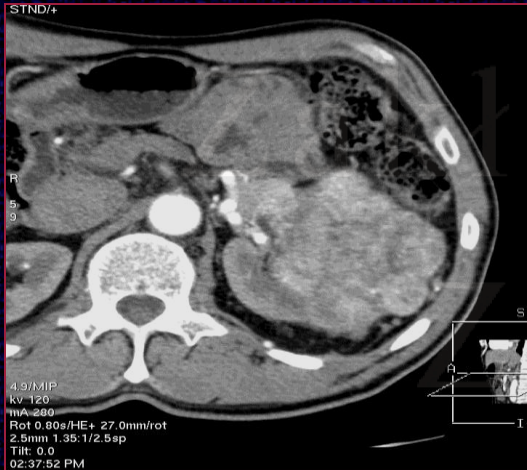
Rak jasnokomórkowy nerki - TK

carcinoma clarocellulare renis

Rak jasnokomórkowy nerki - TK

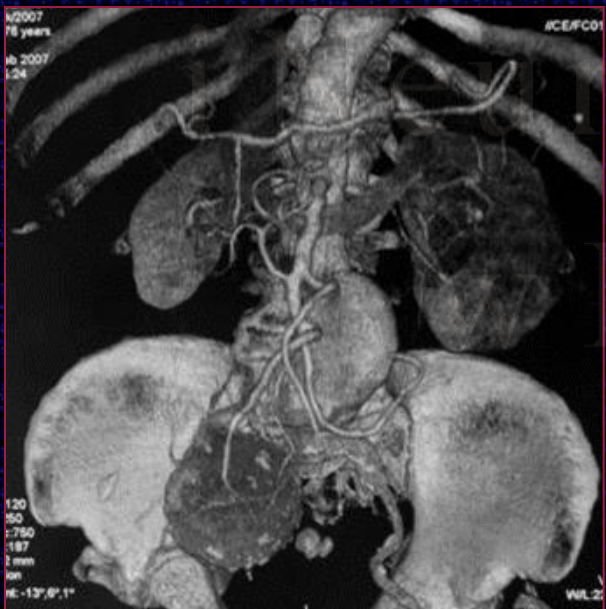
carcinoma clarocellulare renis

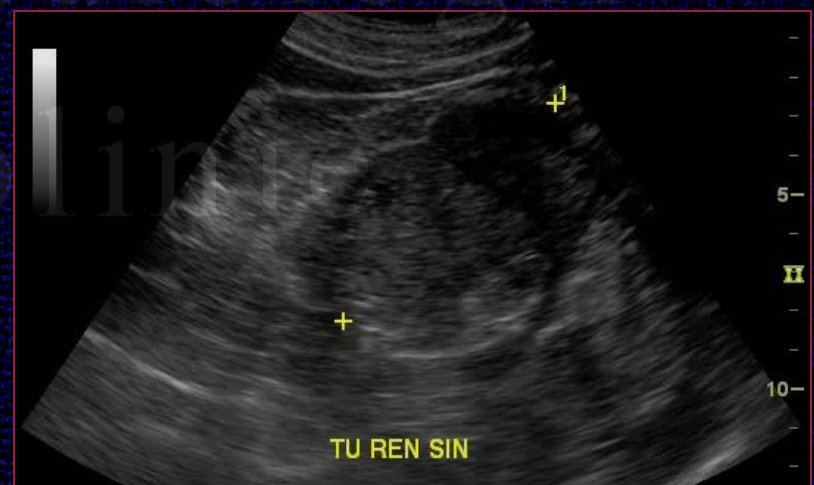
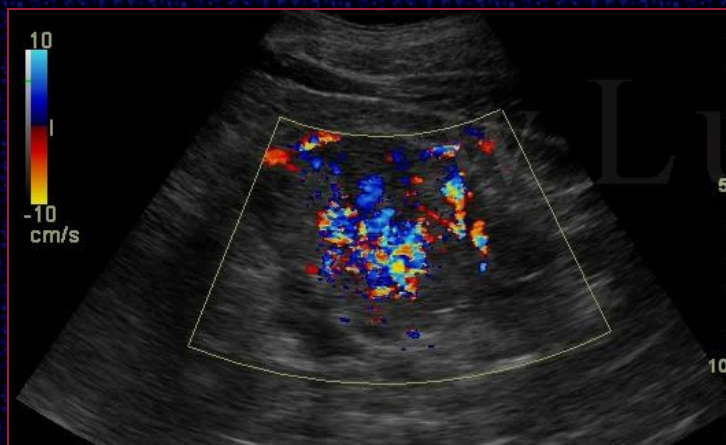
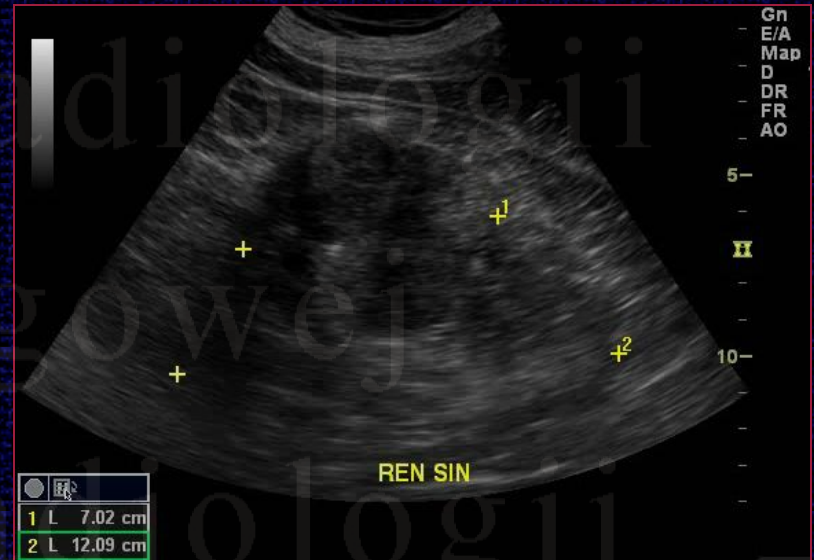
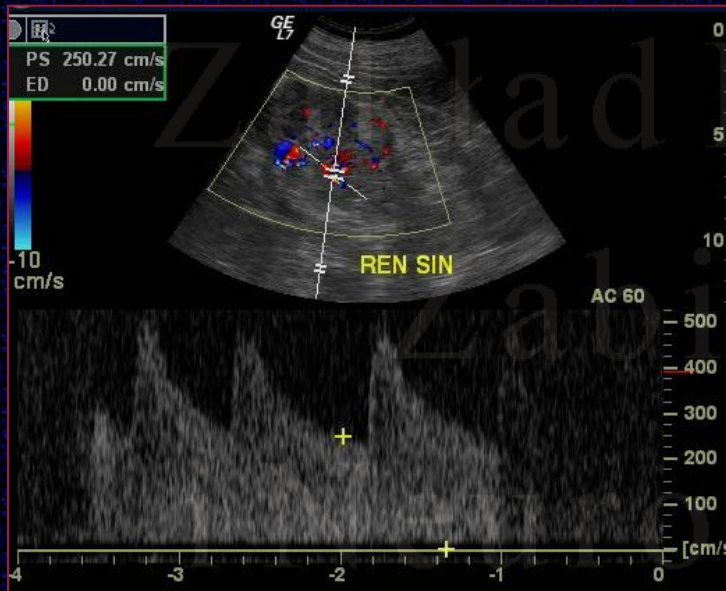
Rak jasnokomórkowy nerki

bogate unaczynienie guza - przetoki t-ż

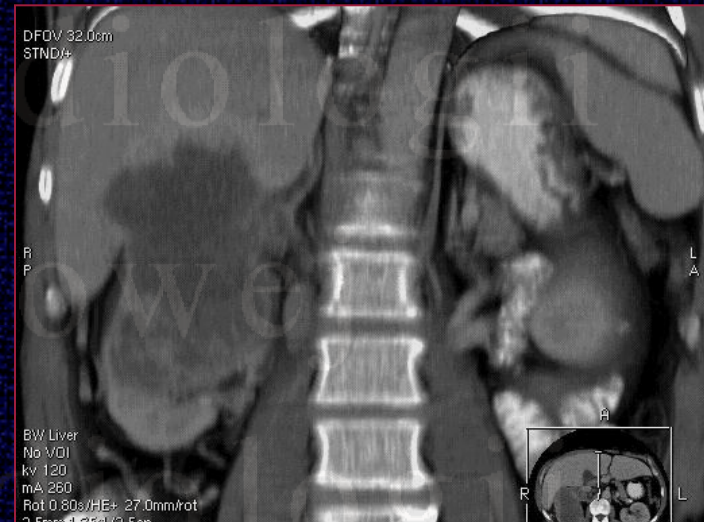
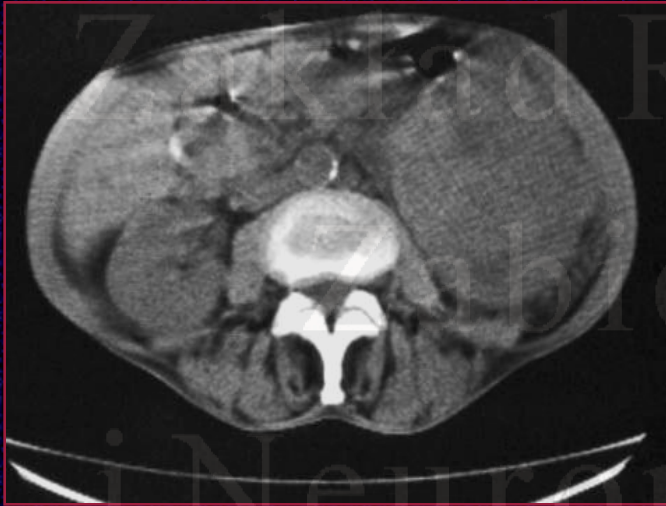
Rak jasnokomórkowy nerki - usg

bogate unaczynienie guza - przetoki t-ż

Rak jasnokomórkowy nerki

naciekanie sąsiednich narządów

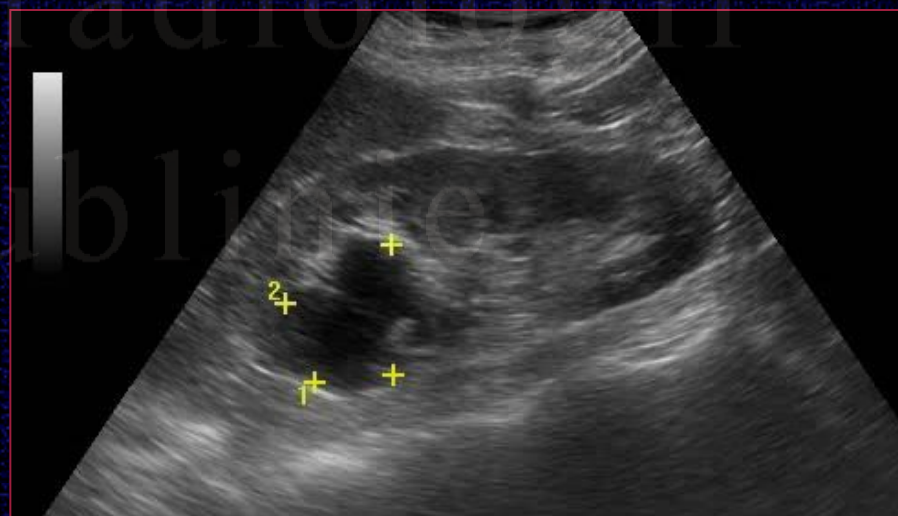
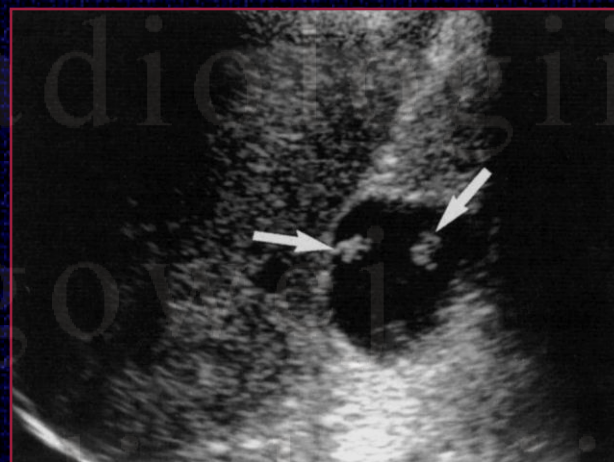
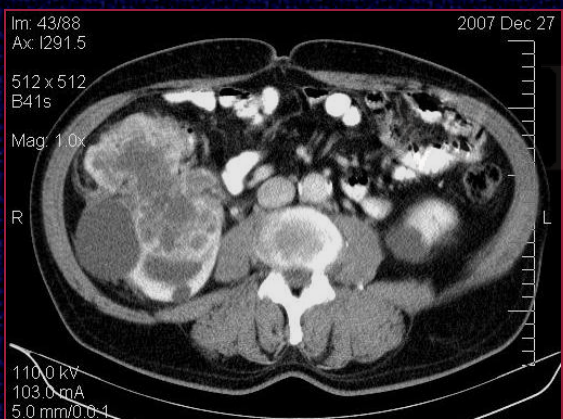

Rak jasnokomórkowy nerki

naciekanie żyły nerkowej i ŻGD

Torbiel czy rak jasnokomórkowy ?

Przerzuty raka jasnokomórkowego nerki

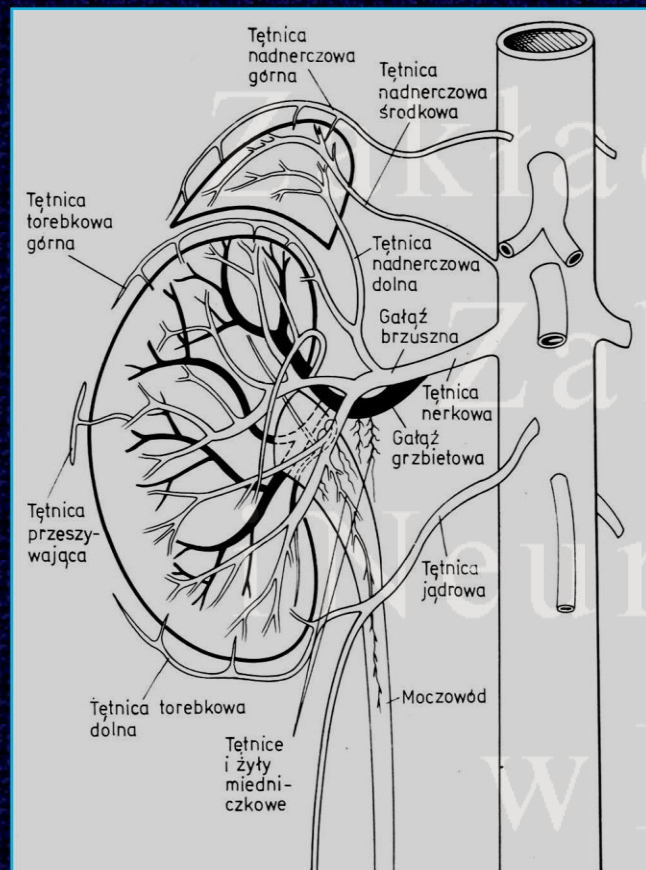
najczęściej do kości

Guz miedniczki nerkowej *carcinoma uroepitheliale*

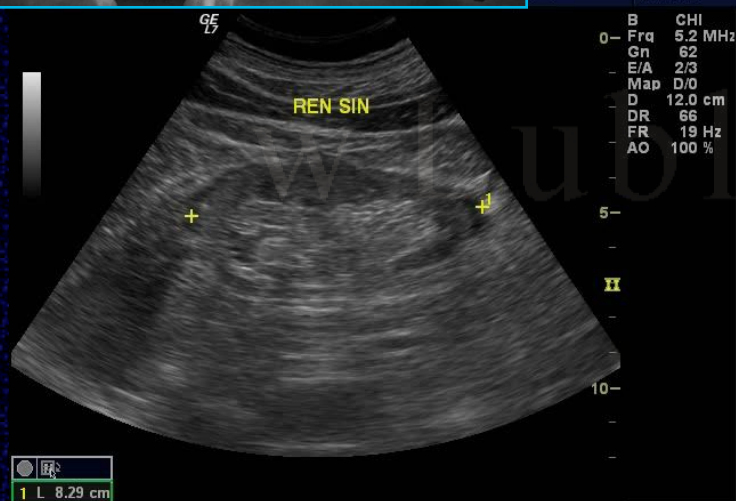
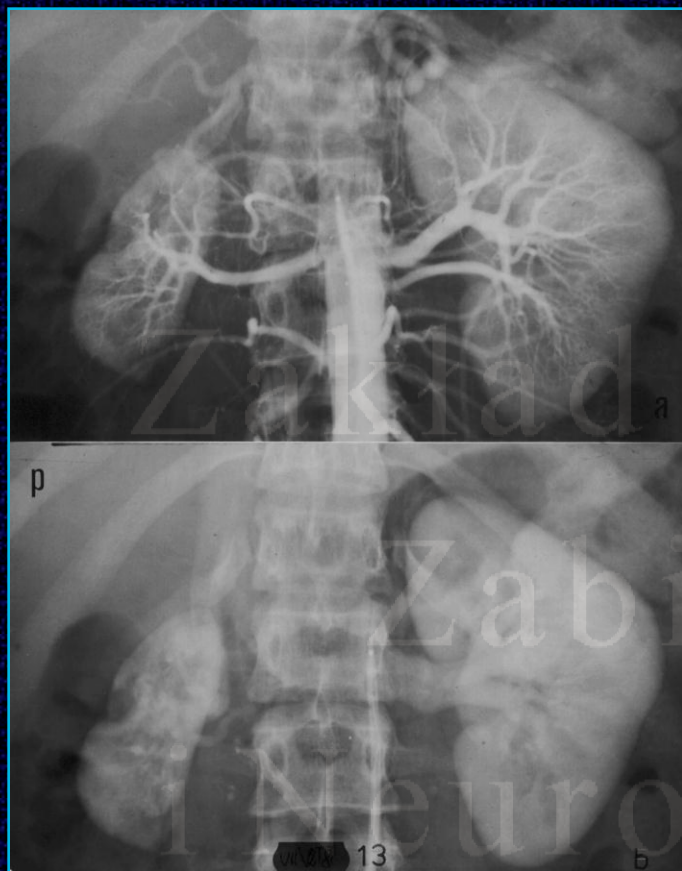
Choroby naczyniowe nerek

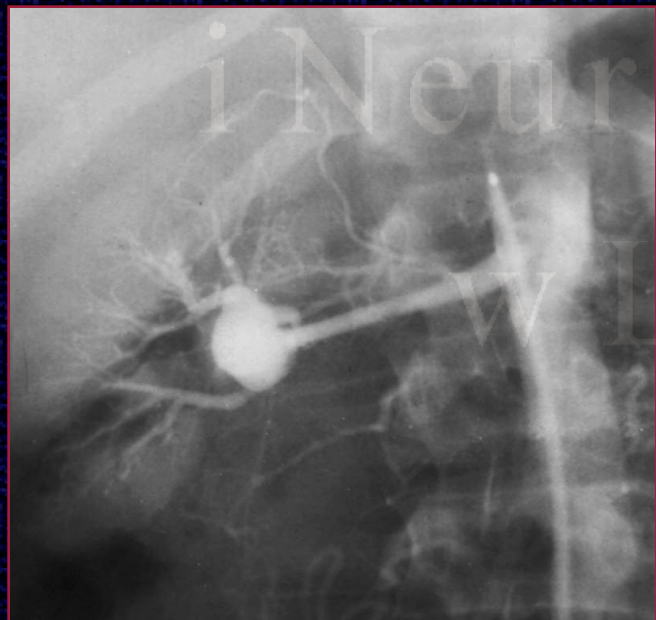
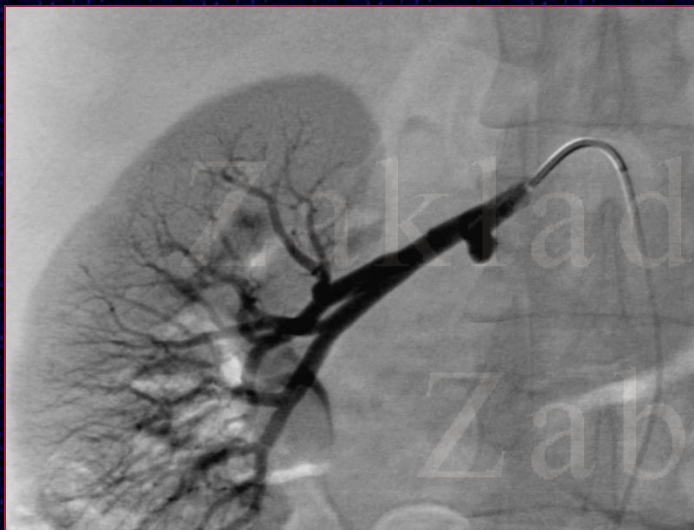
Marskość nerki

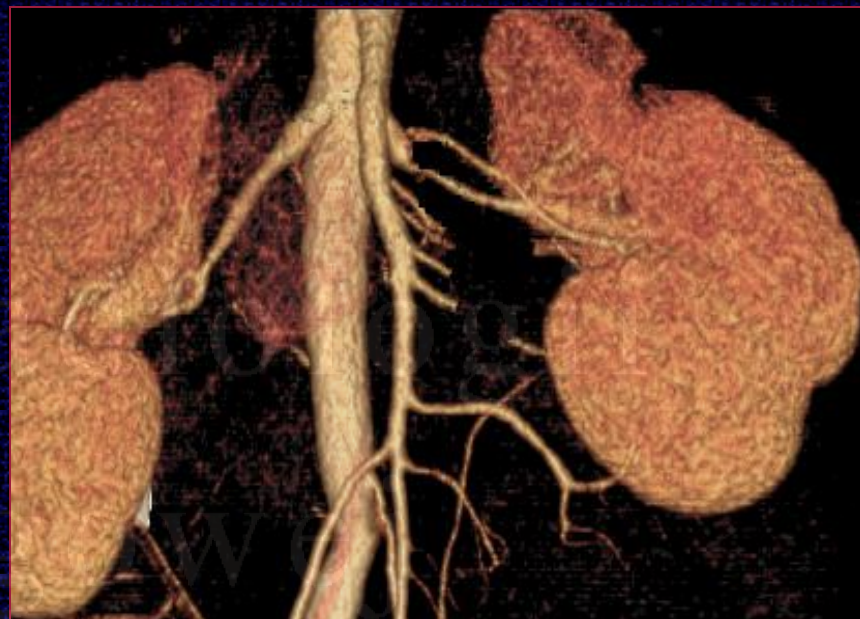
Marskość nerki

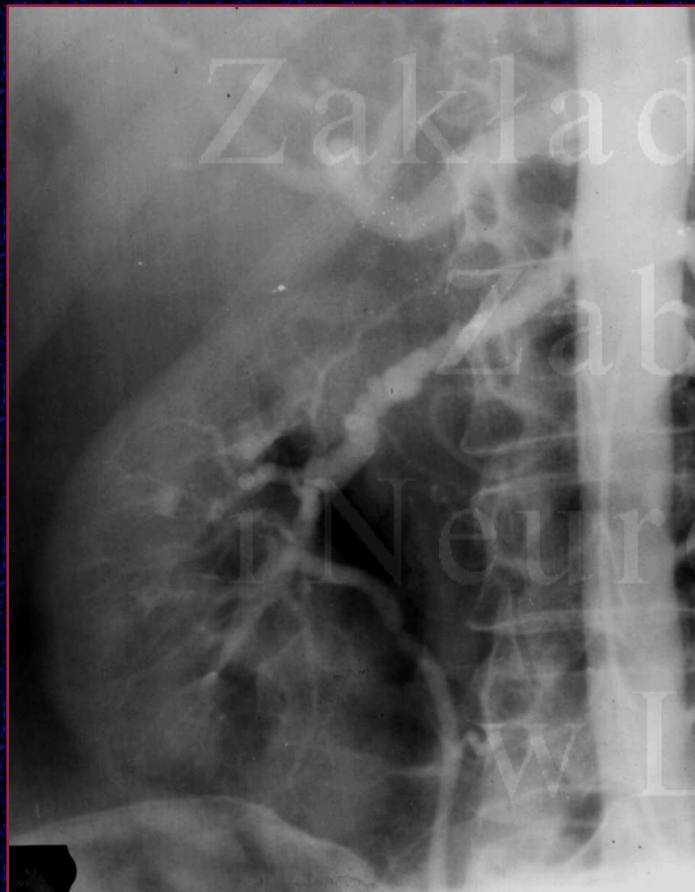
Tętniak tętnicy nerkowej prawej

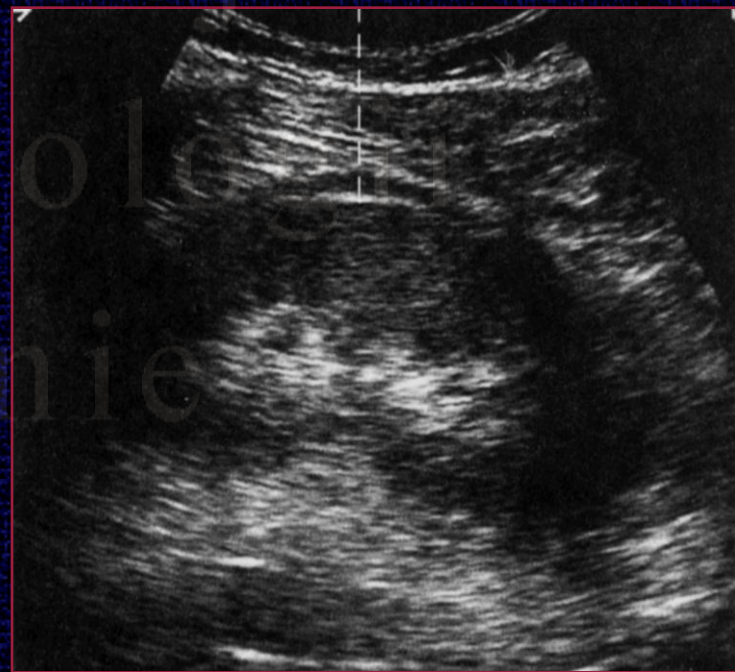
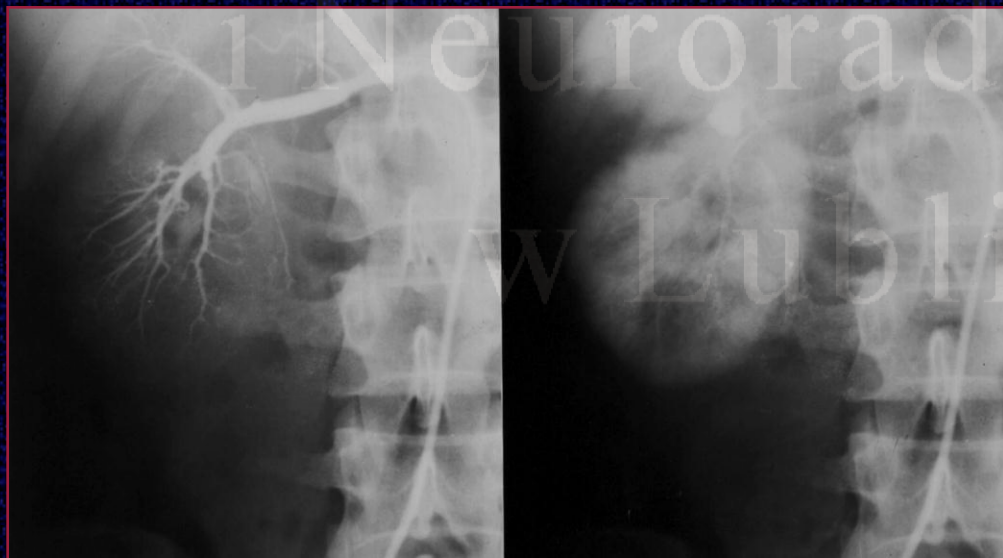
Zmiany zapalne tętnic nerkowych

Dysplazja włóknisto-mięśniowa

Urazy nerek

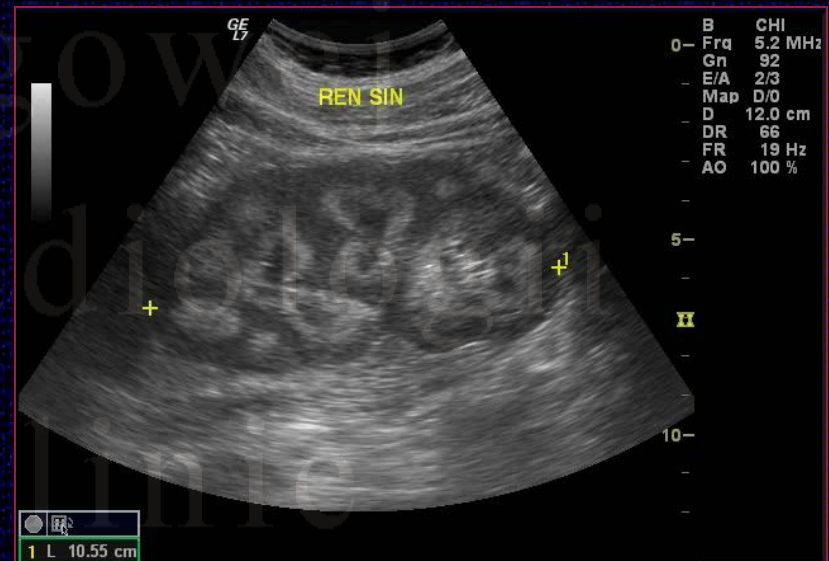
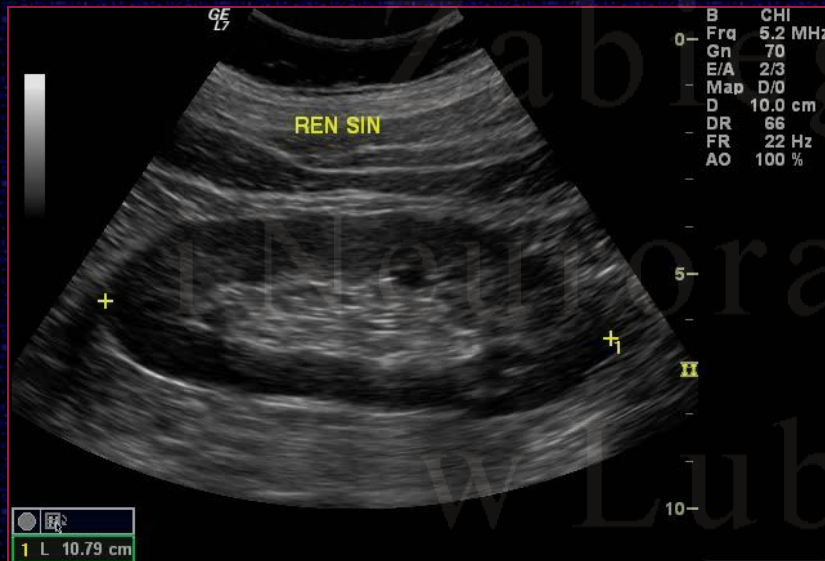

Choroby zapalne nerek

- **Kłębkowe zapalenie nerek** *glomerulonephritis*
- **Odmiedniczkowe zapalenie nerek** *pyelonephritis*
 - ostre i przewlekłe
- **Roponercze, ropień nerki, ropowica przynerkowa**
- **Gazotwórcze odmiedniczkowe zapalenie nerek**
- **Martwica brodawek nerkowych**
- **Gruźlica nerek**

Choroby zapalne nerek

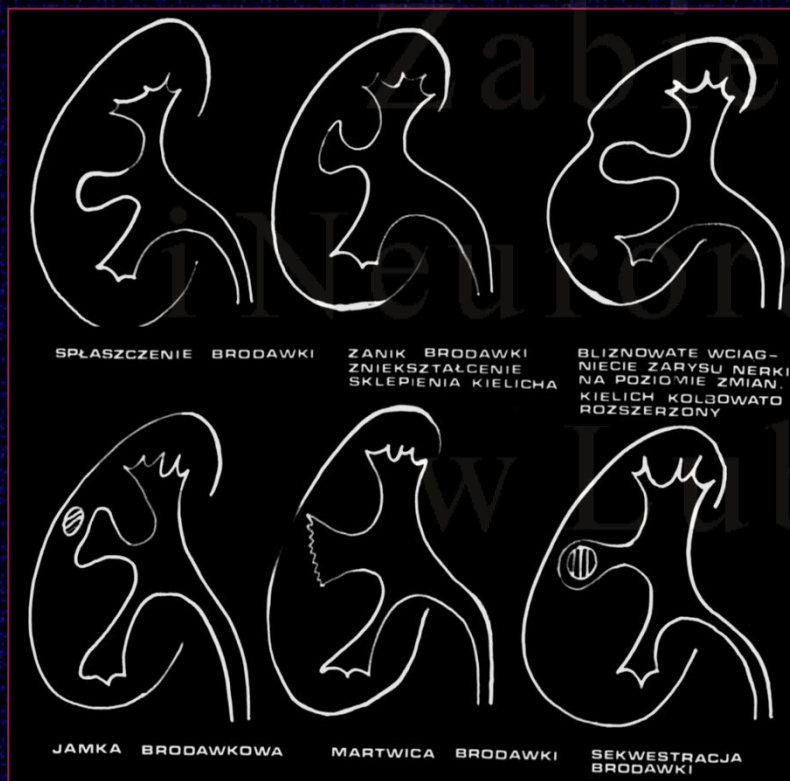
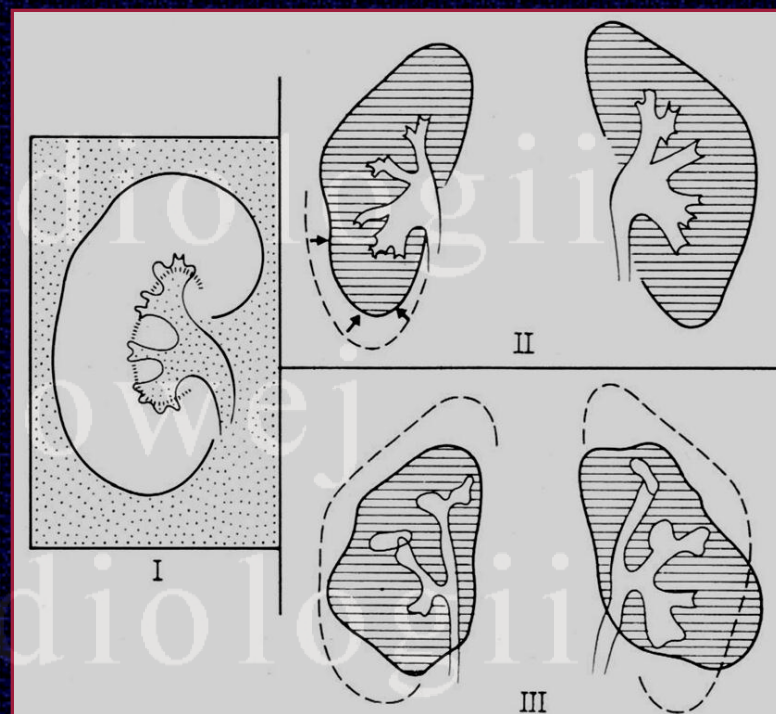
- **Kłębkowe zapalenie nerek** *glomerulonephritis*

Odmiedniczkowe zapalenie nerek

pyelonephritis

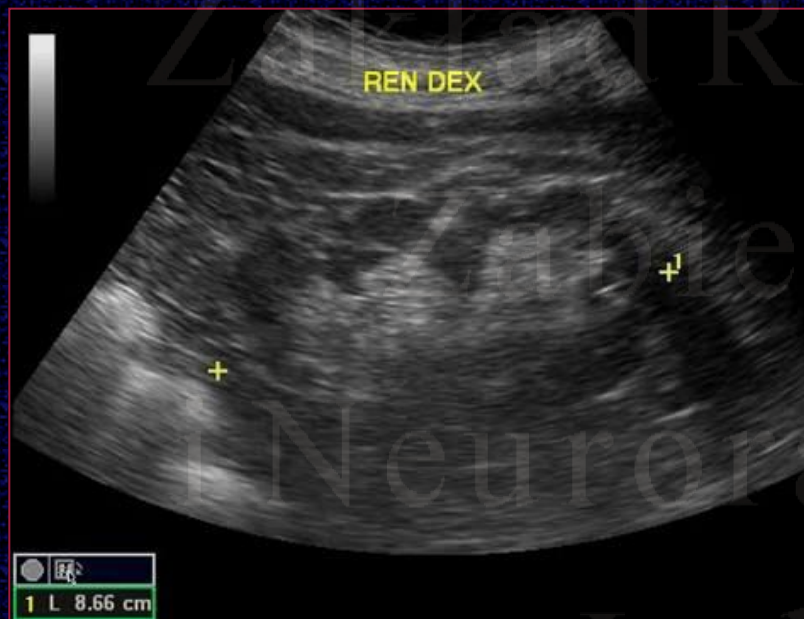
I – norma,
II – wczesne zmiany,
III – nasilone zmiany bliznowate

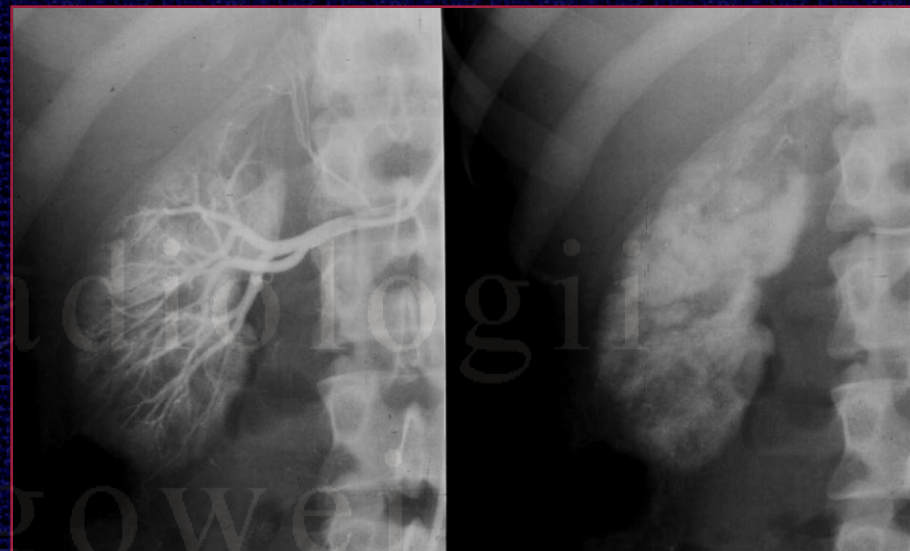
typy zniekształceń kielichów nerkowych

Odmiedniczkowe zapalenie nerek

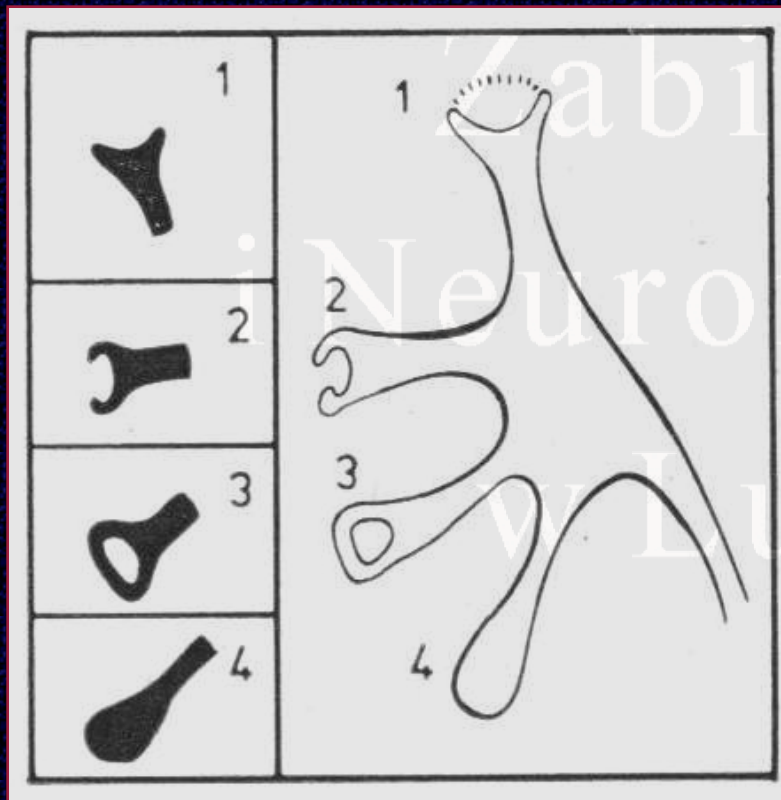

zmiany pozapalne
usg, angiografia i urografia

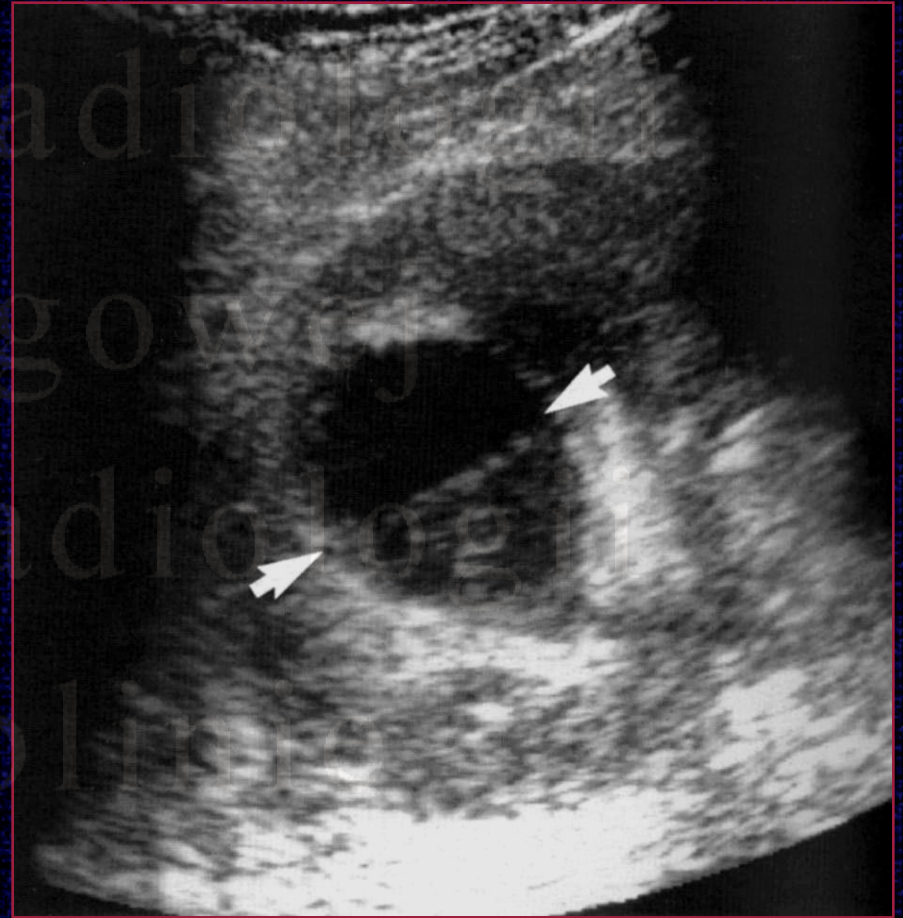
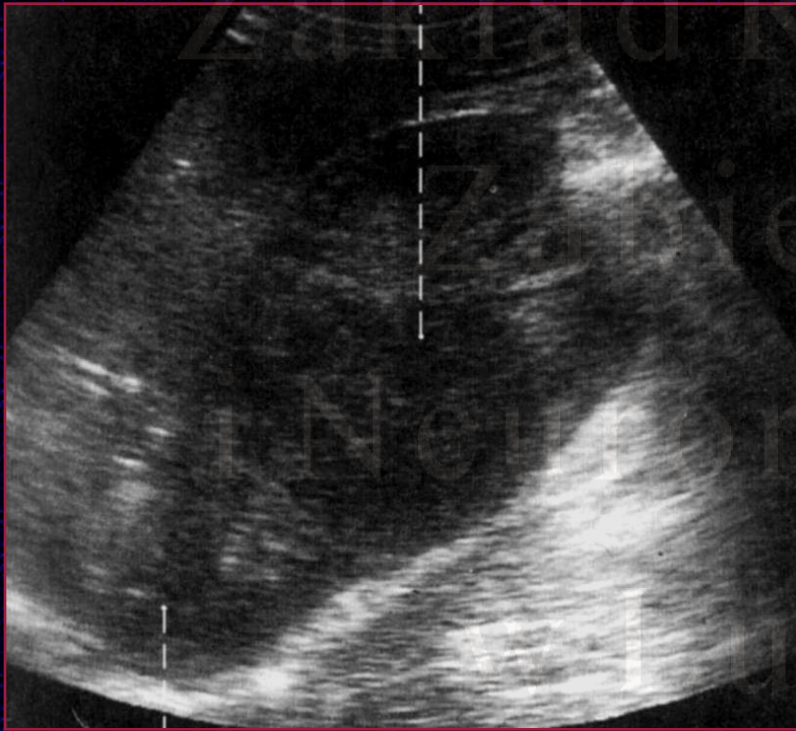

Martwica brodawek nerkowych

- 1- spłaszczenie brodawki
- 2- oddzielanie brodawki
- 3- martwica całkowita
- 4- kolbowaty kielich po wydaleniu brodawki

Obraz ultrasonograficzny ropnia

Gruźlica nerek

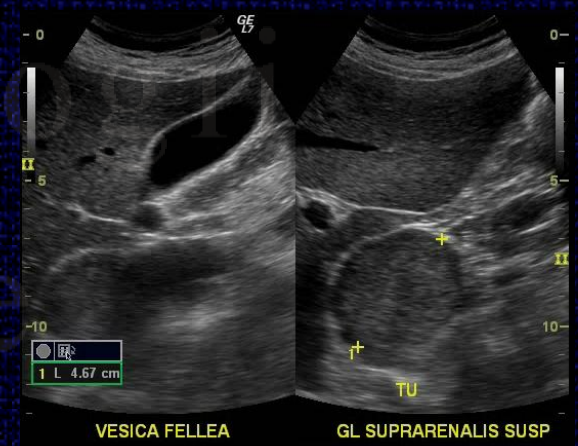
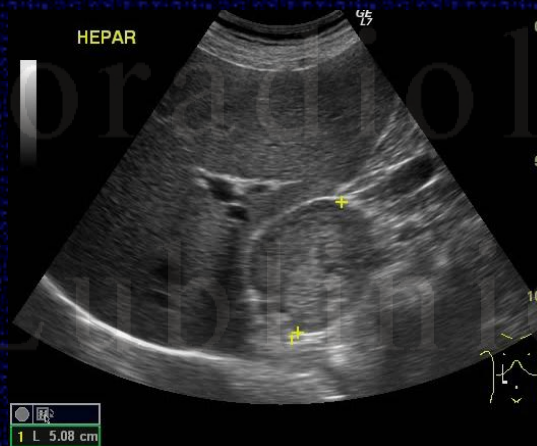
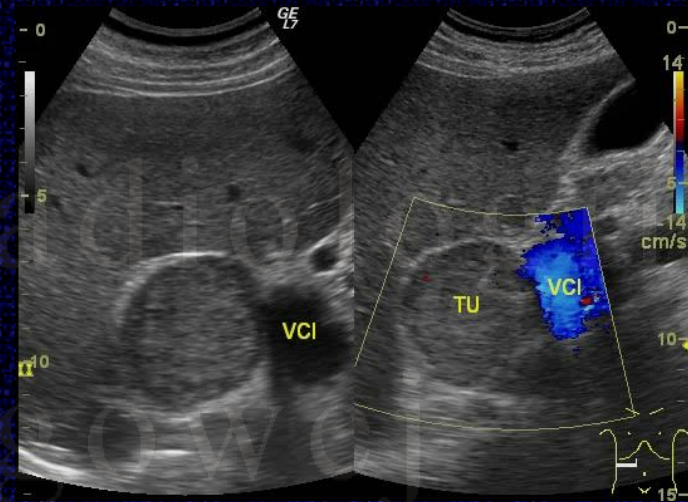
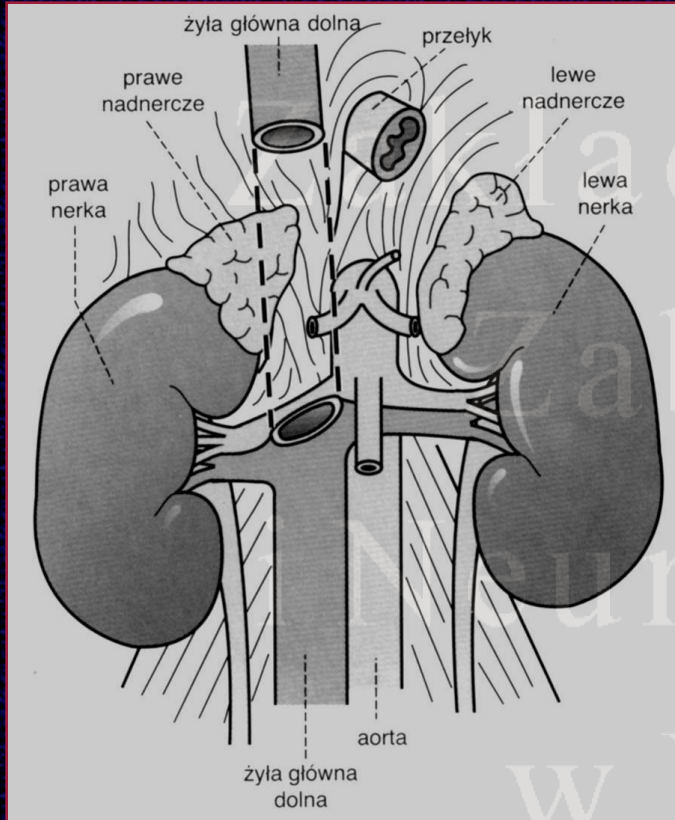
- nerka gąbczasta
- nerka kitowata

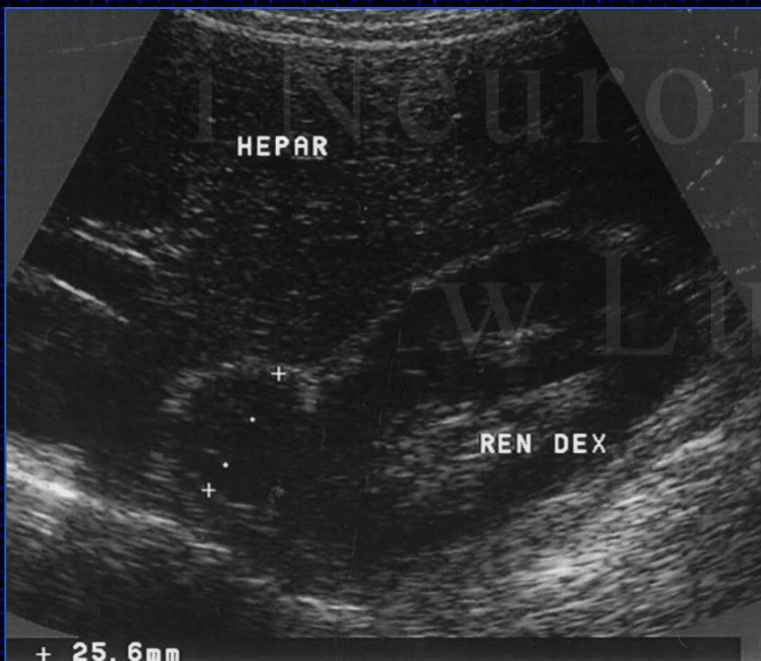

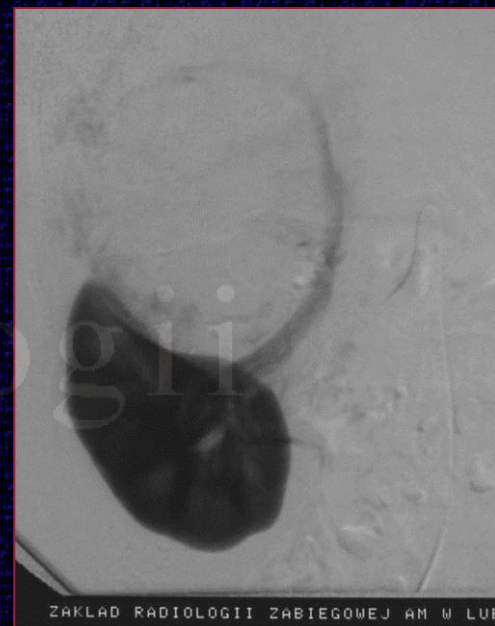
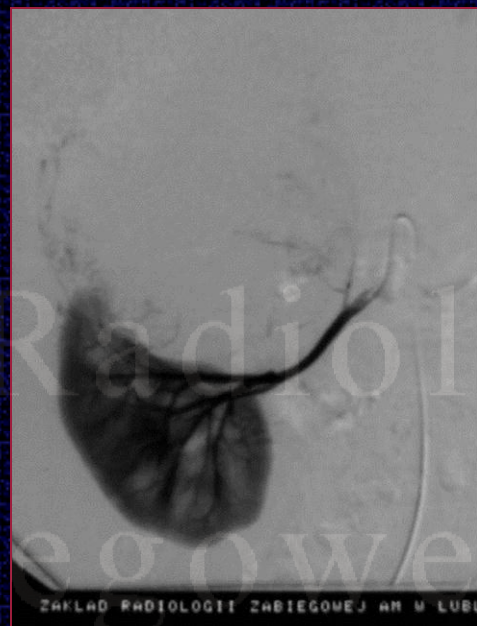
Nerka przeszczepiona

Nadnercza

Pęcherz moczowy

Zapalenie pęcherza moczowego – pogrubienie ściany

pęcherza w ultrasonografii

Uchyłki wrodzone i nabyte

Kamica pęcherza moczowego

Przetoki pęcherzowo-jelitowe, pochwowe

Pęcherz neurogenny

Guzy łagodne mięśniak gładkokomórkowy

Guzy złośliwe rak przejściowokomórkowy (90%)

Usg – badanie wyboru;

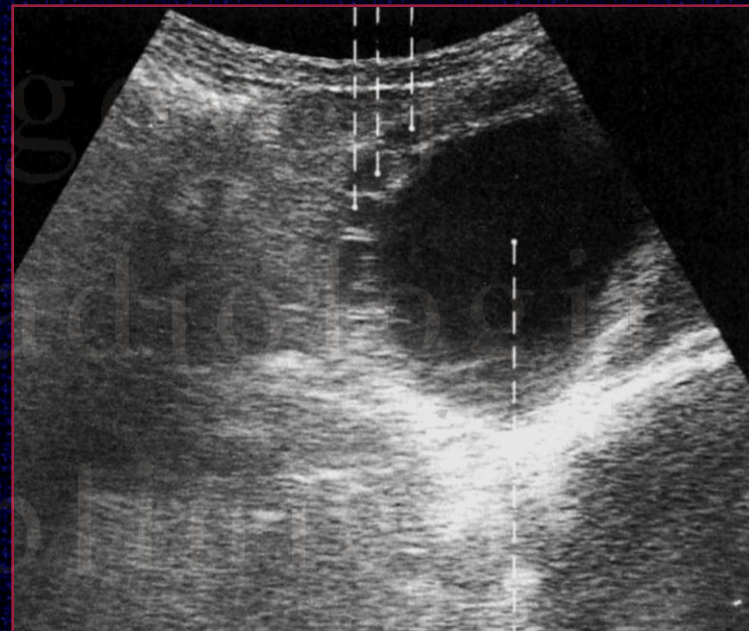
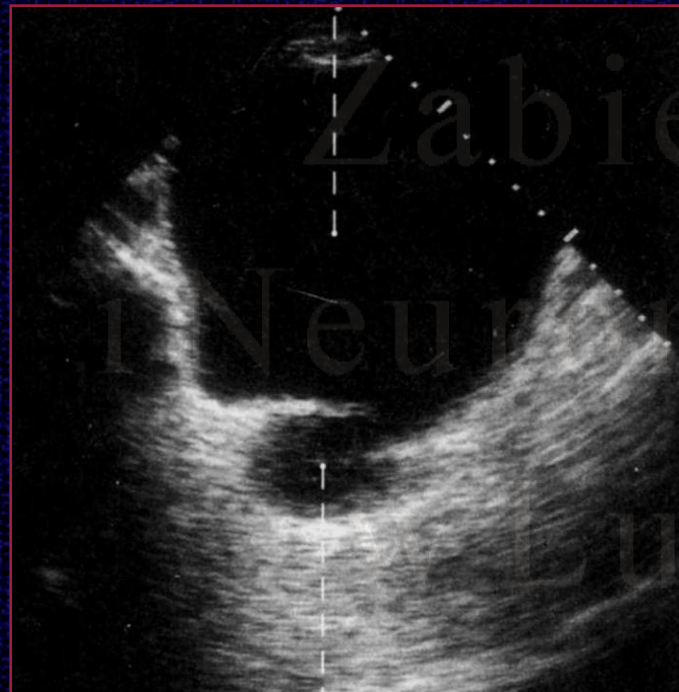
urografia;

TK i MR do oceny rozległości

Uchyłki pęcherza moczowego - cystografia

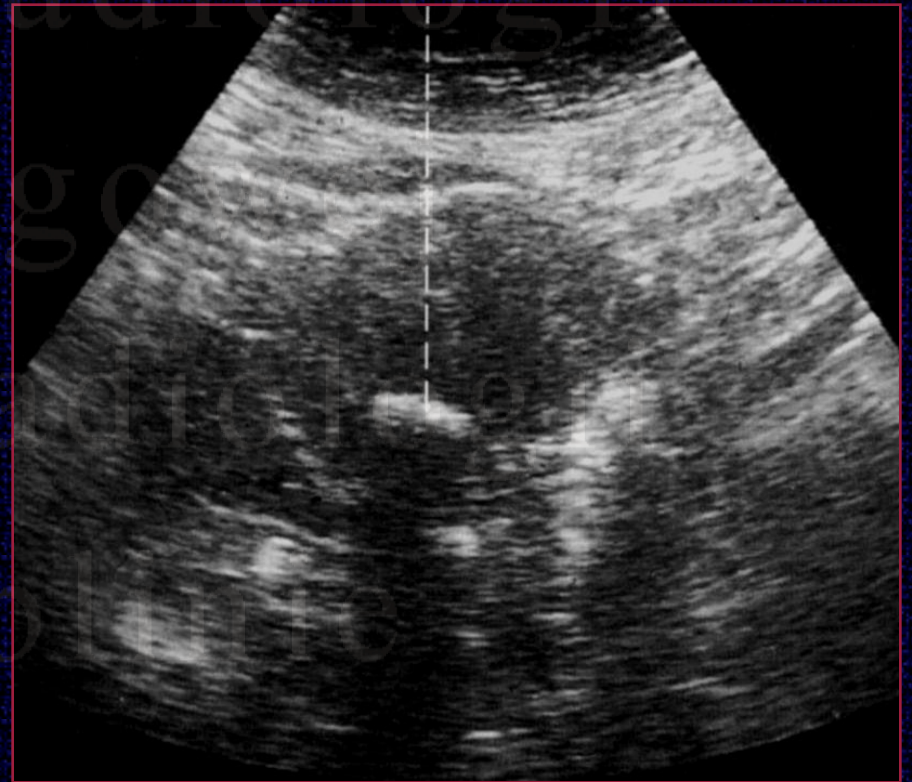
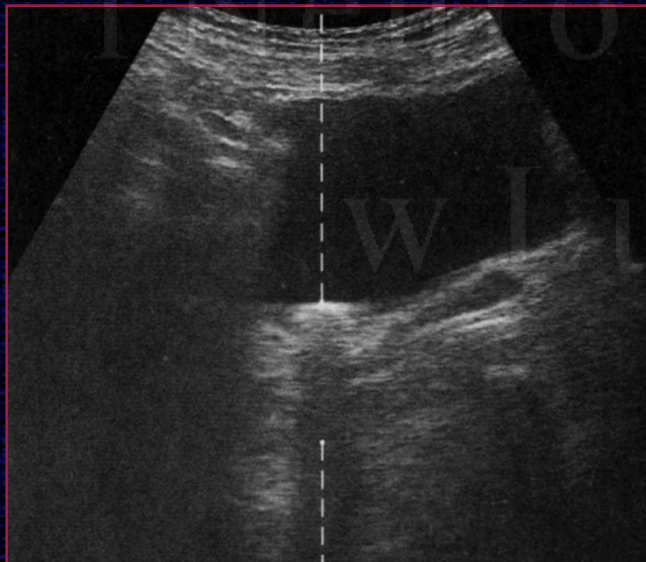
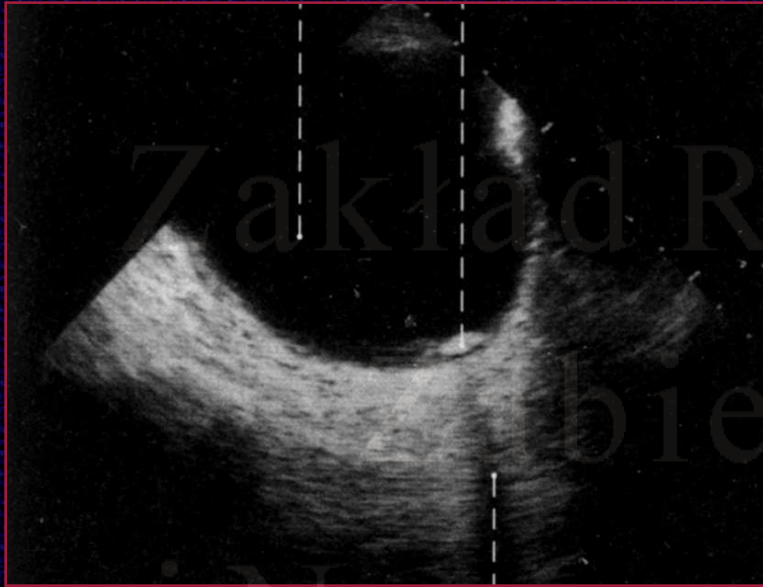
Uchyłki pęcherza moczowego - ultrasonografia

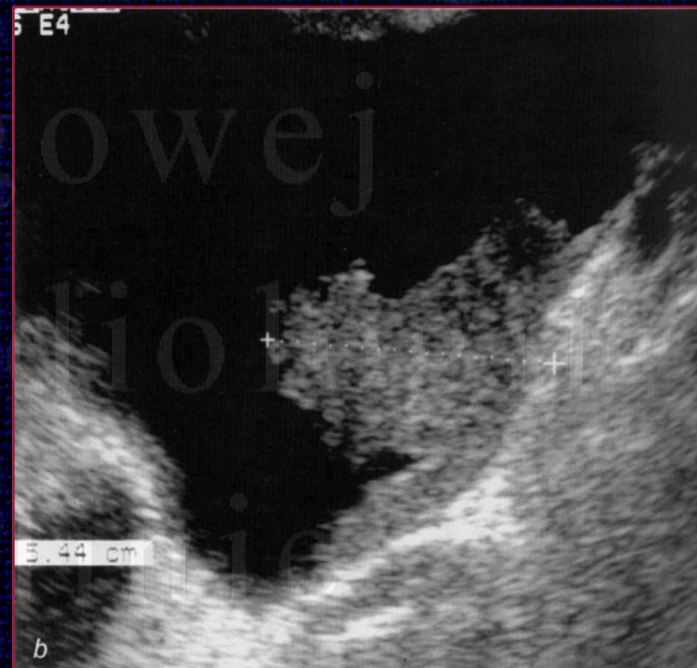
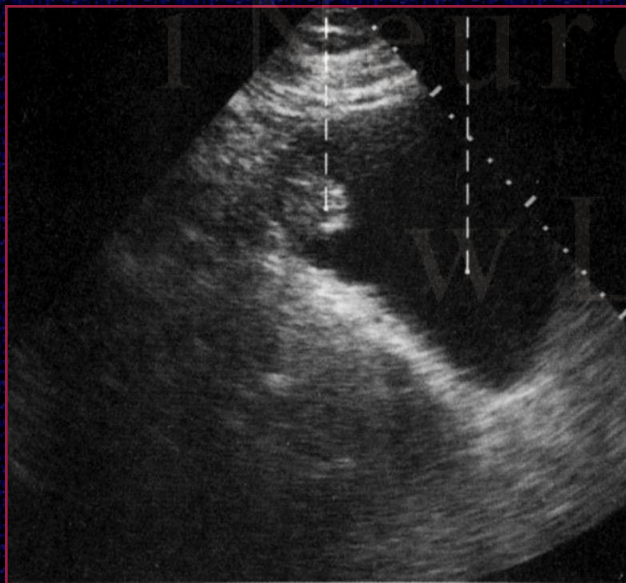
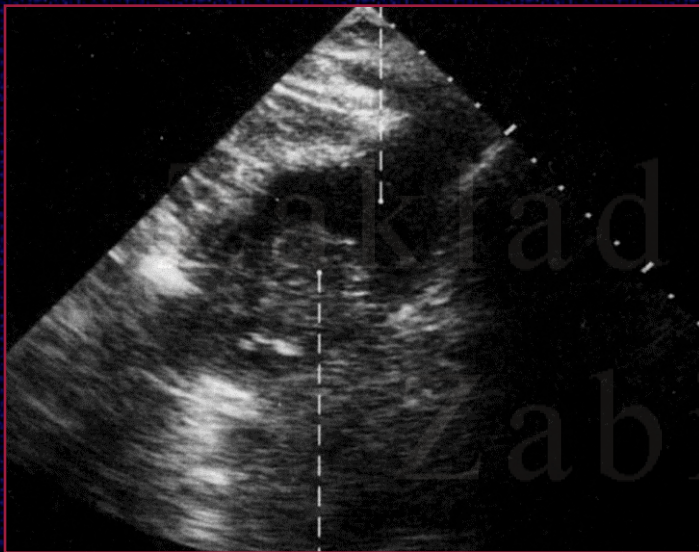
Złogi w pęcherzu moczowym

Kamica pęcherza moczowego - usg

Brodawczak pęcherza moczowego

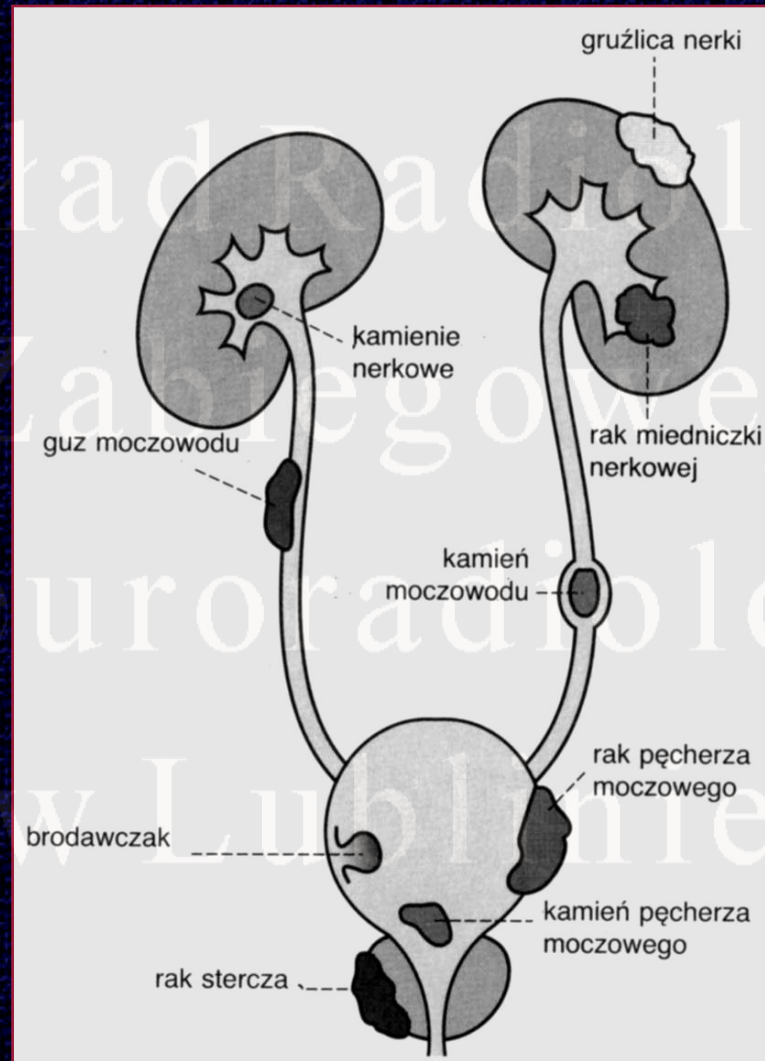

Rak pęcherza moczowego

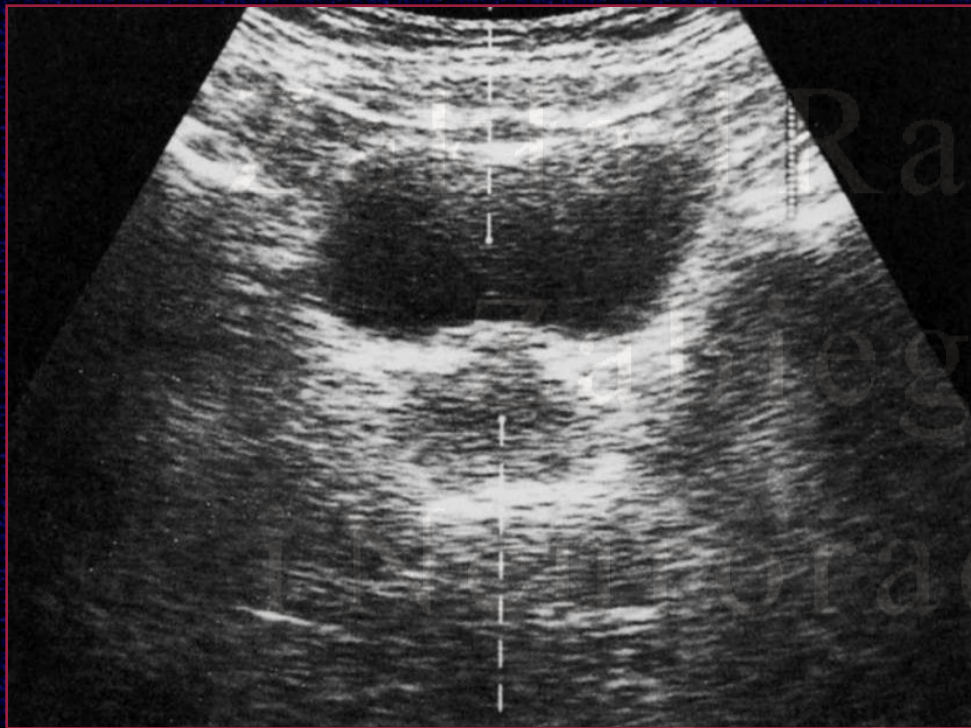
zdjęcia urograficzne

Przyczyny krwimoczu

gruczoł krokowy (stercz, prostata)

Przerost stercza i stan po prostatektomii

cystografia

usg stercza badanie endorektalne łagodny przerost

